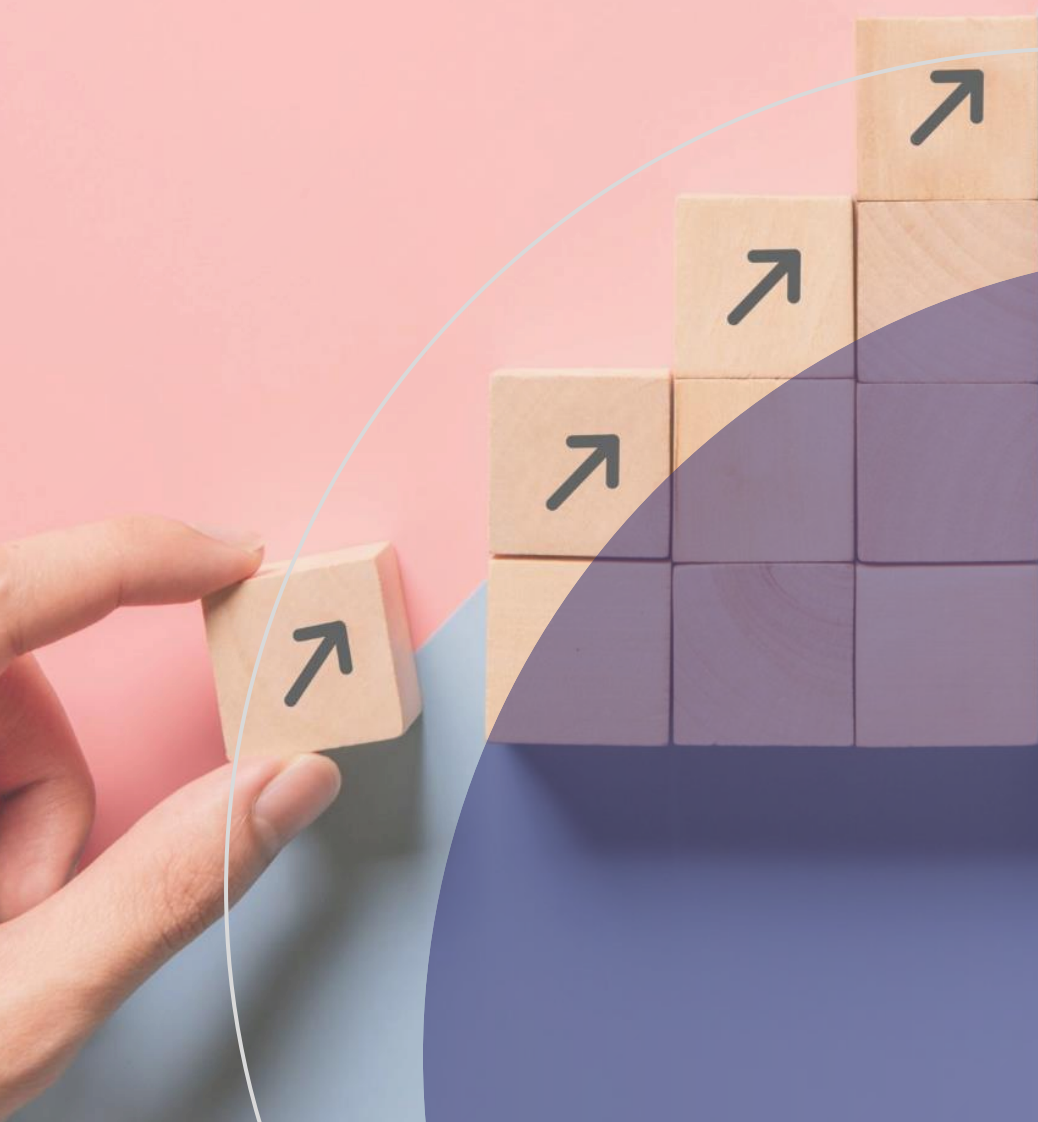

آموزش حسابداری مقدماتی

مدرس: زهرا عبدی

بِسْمِ اللّٰهِ الرَّحْمٰنِ الرَّحِیْمِ

فهرست

- ۱ فصل اول | حسابداری مقدماتی
- ۱۳ فصل دوم | تجزیه و تحلیل رویداد های مالی
- ۳۴ فصل سوم | ثبت رویداد های مالی در اسناد و دفاتر حسابداری
- ۴۶ فصل چهارم | تهیه صورتهای مالی اساسی
- ۵۵ فصل پنجم | حسابداری مؤسسات بازرگانی
- ۷۳ فصل ششم | روش های ارزیابی موجودی کالا
- ۷۷ فصل هفتم | اصلاح حسابها
- ۸۸ فصل هشتم | بستن حسابها و تراز اختتامیه

مفاهیم اولیه حسابداری

فصل اول

مقدمه :

تصمیم گیری صحیح و به موقع، رمز موفقیت موسسات است. این مهم و دست یافتنی نیست مگر زمانی که اطلاعات صحیح و به موقع در اختیار مدیران موسسات قرار می گیرد که این فقط به وسیله حسابداری قابل انجام می باشد.

انواع حسابداری:

تفکیک موضوعات حسابداری

آن یخش از حسابداری که به تشخیص، ثبت، طبقه بندی، تلخیص، گزارش و تجزیه و تحلیل وضعیت مالی و نتایج عملیات واحدهای اقتصادی می پردازد.	حسابداری مالی Financial Accounting
آن یخش از حسابداری است که اطلاعات مورد نیاز مدیریت را برای برنامه ریزی، اداره و کنترل عملیات یک سازمان فراهم می آورد.	حسابداری مدیریتی Managerial Accounting
آن یخش از حسابداری است که به تشخیص، ثبت، تجزیه و تحلیل و گزارش پهای تمام شده محصولات یا فعالیت های معین می پردازد. به آن حسابداری صنعتی نیز می گویند.	حسابداری پهای تمام شده Accounting
آن شاخه از حسابداری است که به شرح اصول، تشخیص، ثبت، تجزیه و تحلیل و گزارش وضعیت مالی و نتایج عملیات مربوط به دولت، سازمان های دولتی، شهرداری ها، و انجام عملیات یعدی برای پیش بینی صحیح اعتبارات در بودجه کشور می پردازد.	حسابداری دولتی Governmental Accounting
رسیدگی، ارزیابی و ارائه گزارش نسبت به عملیات حسابداری و سایر کنترل های مربوط فعالیت های یک واحد اقتصادی توسط کارکنان واحد مزبور	حسابرسی داخلی Internal Auditing
رسیدگی های لازم در چارچوب اصول و رویه های پذیرفته شده حسابرسی و یا رعایت الزامات قانونی نسبت به مدارک، دفاتر، اسناد و صورت های مالی یک واحد اقتصادی توسط حسابداری درستکار و دارای مهارت و صلاحیت حرقه ای و مستقل به منظور اظهار نظر درباره درستی و قابلیت قبول صورت های مورد رسیدگی انجام می گیرد.	حسابرسی Auditing

حسابداری مالی (Financial Accounting)

آن بخش از حسابداری که به تشخیص، ثبت، طبقه بندی، تلخیص، گزارش و تجزیه و تحلیل وضعیت مالی و نتایج عملیات واحدهای اقتصادی می پردازد.

حسابداری مدیریتی (Managerial accounting)

آن بخش از حسابداری است که اطلاعات مورد نیاز مدیریت را برای برنامه ریزی، اداره و کنترل عملیات یک سازمان فراهم می آورد.

حسابداری بهای تمام شده (Cost Accounting)

آن بخش از حسابداری است که به تشخیص، ثبت، تجزیه و تحلیل و گزارش بهای تمام شده محصولات با فعالیت های معین می پردازد. به آن حسابداری صنعتی نیز می گویند.

حسابداری دولتی (Governmental Accounting)

آن شاخه از حسابداری است که به شرح اصول، تشخیص، ثبت، تجزیه و تحلیل و گزارش وضعیت مالی و نتایج عملیات مربوط به دولت و سازمان های دولتی و شهرداری ها و انجام عملیات بعدی برای پیش بینی صحیح اعتبارات در بودجه کشور می پردازد.

حسابرسی داخلی (Internal Auditing)

رسیدگی، ارزیابی و ارائه گزارش نسبت به عملیات حسابداری و سایر کنترل های مربوط فعالیت های یک واحد اقتصادی توسط کارکنان واحد مزبور.

حسابرسی (Auditing)

رسیدگی های لازم در چارچوب اصول و رویای پذیرفته شده حسابرسی و با رعایت الزامات قانونی نسبت به مدارک، دفاتر، اسناد و صورت های مالی یک واحد اقتصادی توسط حسابداری درستکار و دارای مهارت و صلاحیت حرفه ای و مستقل به منظور اظهار نظر درباره درستی و قابلیت قبول صورتهای مورد رسیدگی انجام می گیرد.

انواع واحدهای اقتصادی

واحد های اقتصادی ، مؤسسات جدا و مستقلی هستند که با ترکیب عوامل مختلف اقتصادی منابع مالکین خود را دنبال می کنند و به طبقات مختلف تقسیم بندی می شود.

از نظر نوع فعالیت

- مؤسسات تولیدی
- مؤسسات بازرگانی
- مؤسسات خدماتی

از نظر نوع مالکیت

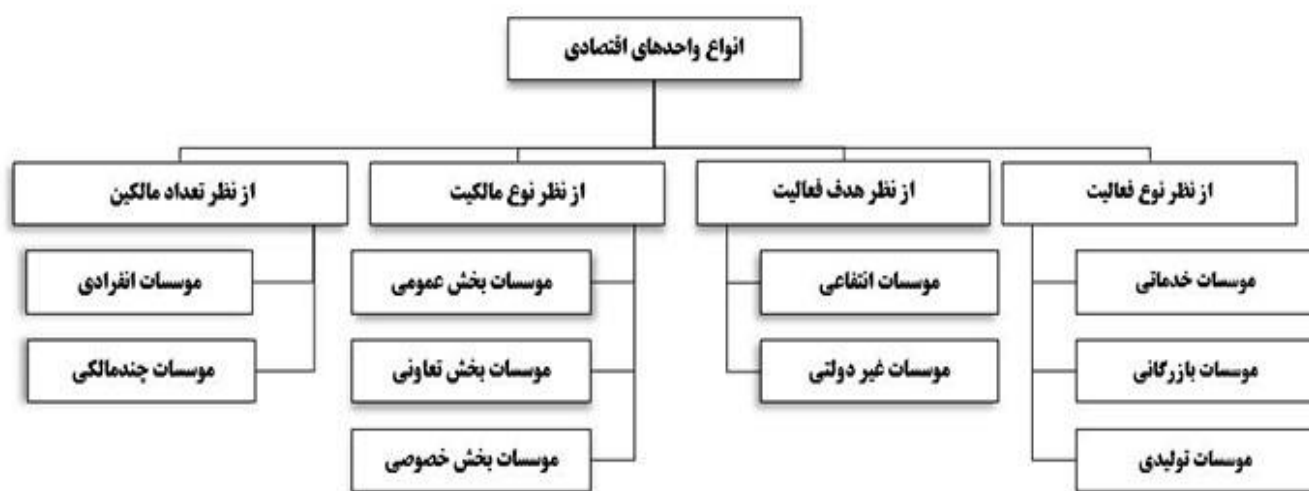
- مؤسسات بخش خصوصی
- مؤسسات بخش عمومی
- مؤسسات بخش تعاونی

از نظر هدف فعالیت

- مؤسسات غیر دولتی
- مؤسسات انتفاعی

از نظر تعداد مالکین

- مؤسسات انفرادی
- مؤسسات چند مالکی
- طبقه بندی انواع واحدهای اقتصادی

از نظر نوع فعالیت

-
-
-

از نظر هدف فعالیت

• انتفاعی

واحدهایی هستند که به قصد کسب سود به فعالیت های خدماتی، بازرگانی یا تولیدی می پردازند

• غیرانتفاعی

واحدهایی هستند که هدف آنها کسب سود نمی باشد بلکه به منظور دستیابی به هدف هایی که در راستای منافع جامعه است فعالیت می نمایند

از نظر مالکیت

• بخش عمومی

واحدها یا سازمان هایی هستند که بصورت مستقیم یا غیر مستقیم در مالکیت و مدیریت دولت ، نهادها و سازمانهای عمومی قرار دارد مانند: وزارتخانه ها ، شهردار

• بخش تعاونی

واحدهایی هستند که با خودیاری و همکاری متقابل عده ای از اشخاص حقیقی یا حقوقی تشکیل شده به قصد رفع نیازهای مشترک و بهبود وضع اقتصادی و اجتماعی اعضای خود فعالیت می نماید مثلا ، بانکهای دولتی و غیره

• بخش خصوصی

واحدهایی هستند که در مالکیت و مدیریت اشخاص حقیقی یا حقوقی قرار دارند و این موسسات را می توان به دو گروه تقسیم کرد:

الف: موسساتی که در مالکیت یک فرد قرار دارد

ب: موسساتی که طبق قانون با سرمایه چند نفر شخص سهامی و غیر سهامی تشکیل می شود . مانند: شرکتهای حقیقی یا حقوقی

از نظر تعداد مالکین

• موسسات انفرادی

واحدهایی که مالکیت آنها به یک نفر تعلق دارد مثل فروشگاه و مغازه

• موسسات غیر انفرادی

بیشتر واحدهای اقتصادی بزرگ متعلق به دو یا چند نفر می باشند معمولا افراد سرمایه های کوچک خود را با یکدیگر جمع می کنند و واحد های اقتصادی بزرگتری را تشکیل می دهند

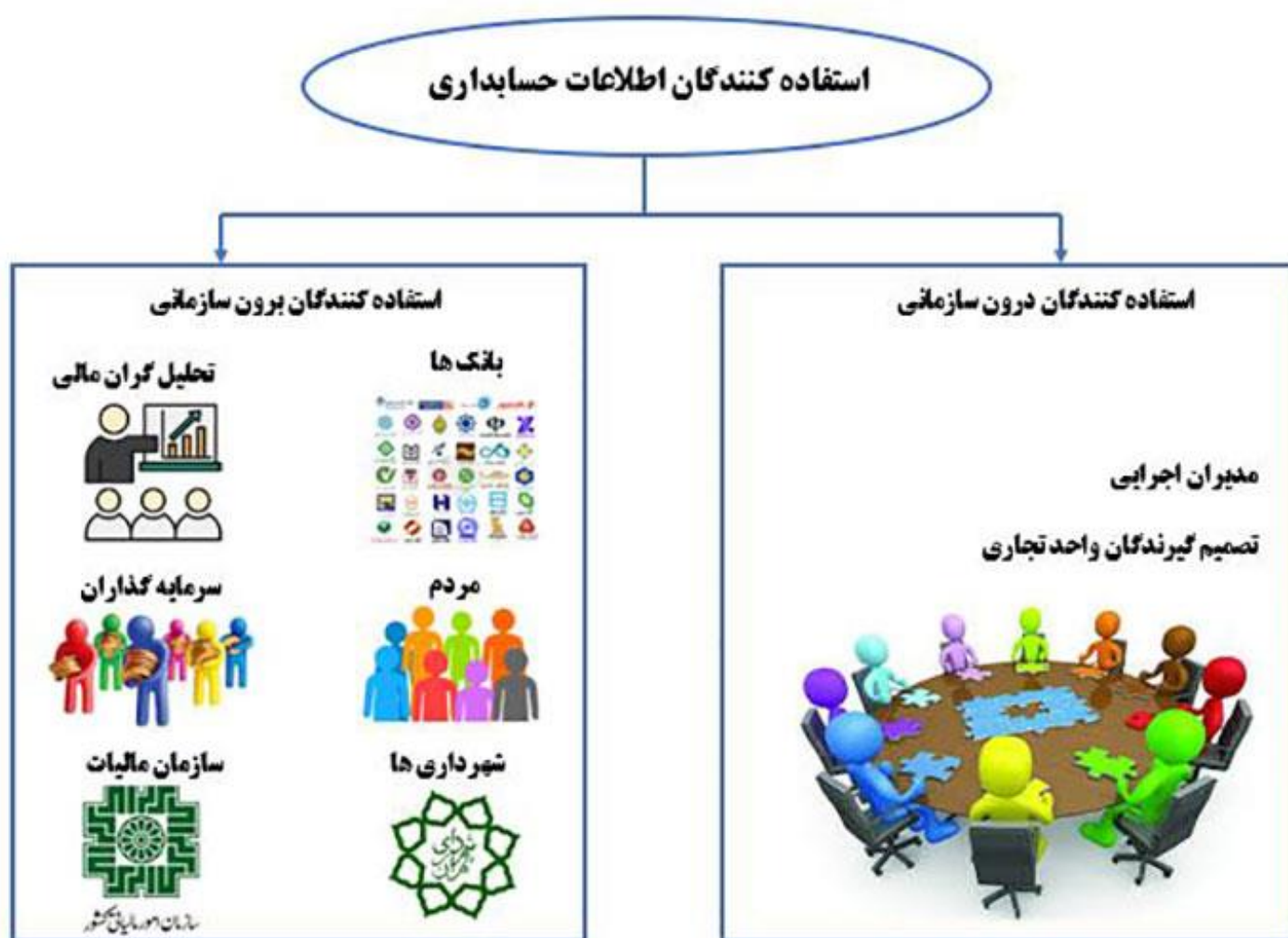
استفاده کنندگان اطلاعات حسابداری

- استفاده کنندگان درون سازمانی

اشخاصی هستند که سطوح مختلف مدیریت که تصمیمات آنها بر عملیات داخلی سازمان اثر مستقیم دارد.

- استفاده کنندگان برون سازمانی

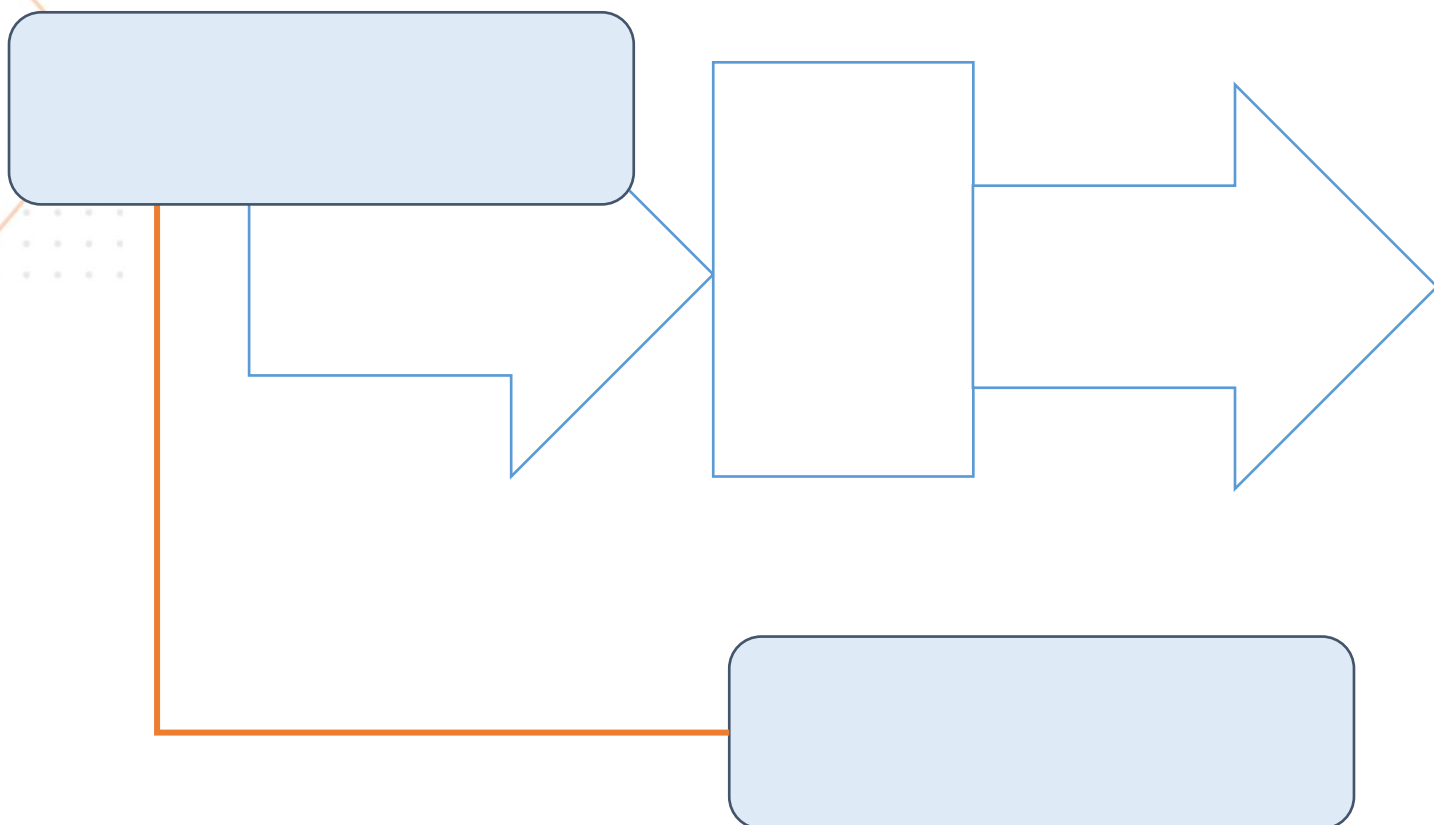
اشخاصی هستند که با استفاده از اطلاعات دریافت شده در رابطه با خود یا سازمان تصمیم گیری می نمایند.

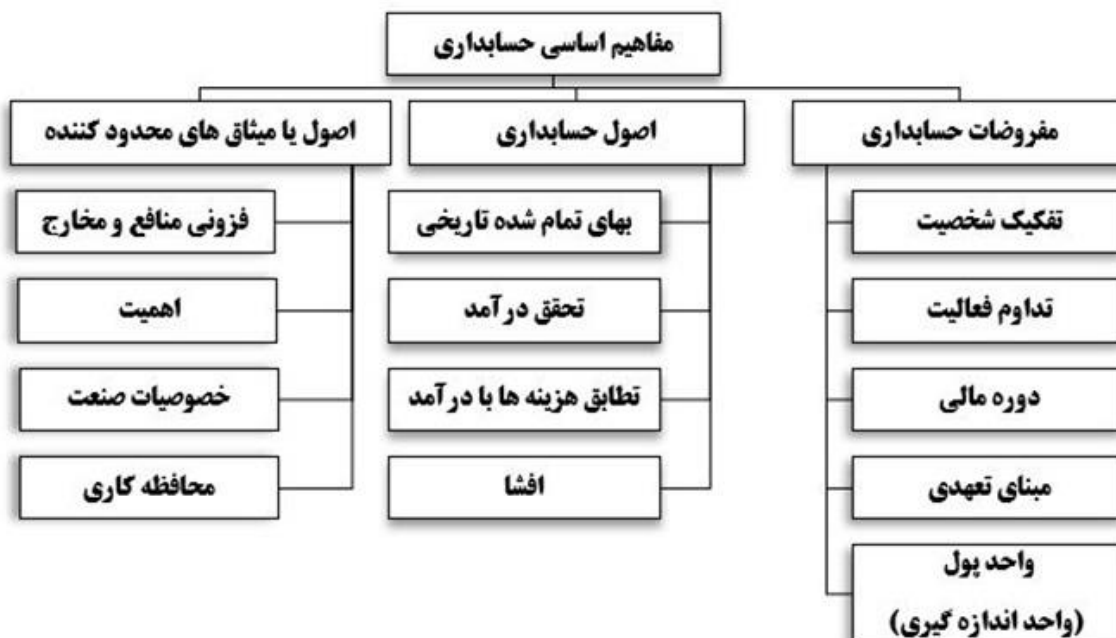
تعریف حسابداری:

حسابداری عبارت است از: یک سیستم اطلاعاتی که از طریق شناسایی، ثبت، طبقه بندی، تلخیص و گزارشگری رویداد های مالی، اطلاعات لازم را در اختیار استفاده کنندگان قرار می دهد.

تعریف حسابداری

مفاهیم اساسی حسابداری

۱- مفروضات حسابداری:

زیر بنای فکری حسابداران می باشد

- فرض تفکیک شخصیت : فعالیت اقتصادی موسسه جدا از شخصیت صاحب موسسه است .
- فرض تداوم فعالیت : فرض ادامه یافتن فعالیت موسسه
- فرض دوره مالی : تقسیم بندی دوره مالی به بازهای زمانی مشخص جهت ارائه گزارشات
- فرض تعهدی : ثبت درآمدها به محض تحقق و ثبت هزینه ها به محض تحمل بدون در نظر گرفتن اینکه پولی داده یا گرفته باشیم .
- فرض اندازه گیری واحد پولی: معیار اندازه گیری در حسابداری پول است

۲- اصول حسابداری

-
-
-
-

۳- اصول یا میثاقها یا محدود کننده

میثاقها یا اصول محدود کننده کاربرد مفروضات کاربرد و اصول حسابداری را در چارچوب خاصی محدود می سازد میثاقها یا اصول محدود کننده اثر تعدیل کننده بر حسابداری و گزارش گیری مالی دارند .

• فزونی منافع بر مخارج

هدف گزارشگری مالی فراهم کردن اطلاعات لازم برای تصمیم گیری است. اما مخارج تهیه این اطلاعات نباید بر منافع آن فزونی یابد .

• اصل اهمیت

به موجب اصل اهمیت در مورد مبالغ واقلامی که بنابر وضعیت، محیط و عملکرد موسسه، جزئی و ناچیز محسوب می شوند، می توان از اعمال دقیق اصول حسابداری خودداری کرد.

• خصوصیات صنعت

خصوصیات و رویه های عملکرد در صنایع مختلف، ممکن است استثنائات خاصی را در مورد بکارگیری اصول و رویه های حسابداری توجیه کند. مثلا شرکتهای پیمانکاری، بیمه، صنایع استخراجی، دامپروری و کشاورزی از صناعی هستند که دارای شرایط ویژه مربوط به خود می باشند و به منظور تهیه اطلاعات سودمندتر می توان روش های حسابداری خاصی برای آنها در نظر گرفت.

• اصل محافظه کاری

محافظه کاری بدین است که در شرایط ابهام، اعمال قضاوت برای انجام برآورد به نحوی صورت گیرد که درآمدها یا دارائیها بیشتر از واقع و هزینه ها یا بدهی ها کمتر از ارائه نشود.

تجزیه و تحلیل رویداد های مالی

فصل دوم

هدف کلی: آشنایی کلی با معادله اساسی حسابداری و عناصر تشکیل دهنده آن و قواعد کلی بدهکار و بستانکار کردن عناصر معادله

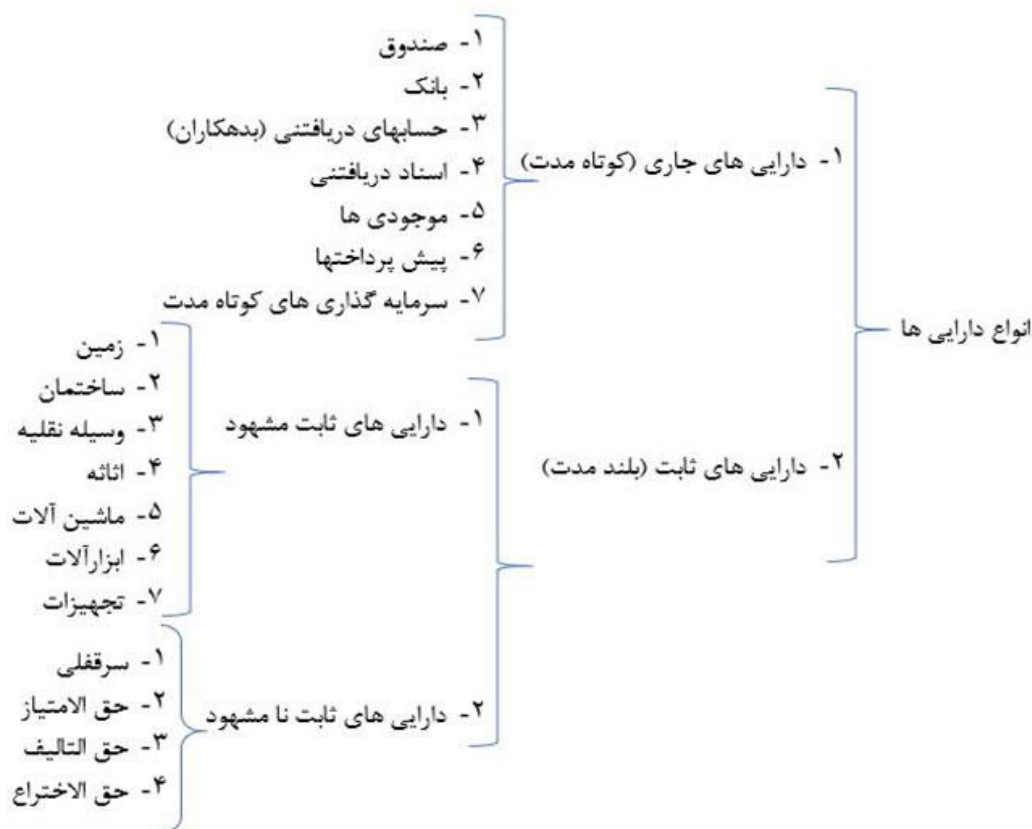
مقدمه:

از مهمترین کارها در حسابداری، شناسایی و اندازه گیری رویدادهای مالی موثر بر یک واحد اقتصادی است که گزارش های مهم و مفیدی را درباره منابع مالی و تعهدات و عملکرد یک موسسه را فراهم می کند تا در اختیار کسانی قرار دهند که مایلند از این اطلاعات در تصمیم گیری های خود استفاده کنند.

تعریف اجزا و عناصر تشکیل دهنده معادله حسابداری

تعریف دارایی (Asset)

دارایی مفهومی مالی است یعنی اموال و حقوقی که منافع آتی قابل تقویم به پول دارند و بر اثر معاملات، عملیات یا رویدادهای مشخص به مالکیت یا تسلط مالکانه یک واحد تجاری درآمده اند دارایی آن واحد محسوب می شوند. دارایی یکی از عناصر حسابداری نشان دهنده وضعیت مالی واحد انتفاعی است

تعریف دارایی جاری (Current Asset)

دارایی جاری عبارت است از وجه نقد و یا دارایی های دیگری که به طور معقول انتظار می رود در طی چرخه عادی عملیاتی واحد تجاری و یا دوره مالی ، هر کدام که طولانی تر باشد، به وجه نقد تبدیل شده و یا مصرف شود و یا آنکه فروخته شود.

• صندوق چیست؟

صندوق به عبارتی ساده پول نقد موجود در داخل شرکت یا موسسه می باشد که تمام وجوه پرداختی از آن کم و وجوه دریافتی به آن اضافه می شود .

لازم به ذکر است که در شرکت ها و ادارات برای پرداخت های ضروری و فوری موجود در شرکت از وجهی که به آن تنخواه گفته می شود، استفاده می شود. به فردی که تنخواه در اختیار وی قرار داده می شود، تنخواه دار گفته می شود. به فرآیند استفاده از تنخواه و واگذاری آن به تنخواه دار، فرآیند تنخواه گردان گفته می شود. در هر شرکت این وجه به صورت نقد است یا در حساب بانکی تنخواه گردان قرار داده می شود.

• بانک

آن بخش از وجوه نقد متعلق به واحد اقتصادی که نزد بانکها یا مؤسسات اعتباری نگهداری می شود. وجوه نقد شرکت ها و مؤسسات در حساب های بانکی که به نام شرکت یا موسسه ایجاد شده متمرکز می شود و دریافت ها و پرداخت های آنان از طریق بانک ها صورت می گیرد. استفاده از حساب های بانکی منجر به افزایش کنترل های مالی بر وجوه نقد شرکت خواهد شد

حساب های دریافتنی یا بدهکاران

حسابهای دریافتنی: به مفهوم طلب شرکت از دیگران است که معمولاً هنگام فروش کالا یا خدمات به مشتریان و یا اینکه بنا بر هر دلیل دیگری شرکت از دیگران طلبکار می شود. مطالبات فوق ناشی از انواع مختلف فعالیت های واحد تجاری می باشد که عمده ترین آن ها فروش کالا یا عرضه خدمات به صورت نسیه است.

۱- حسابهای دریافتنی تجاری

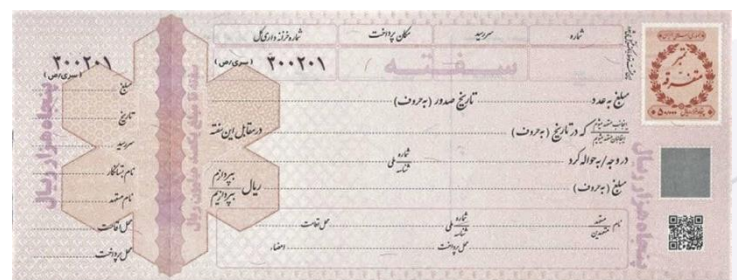
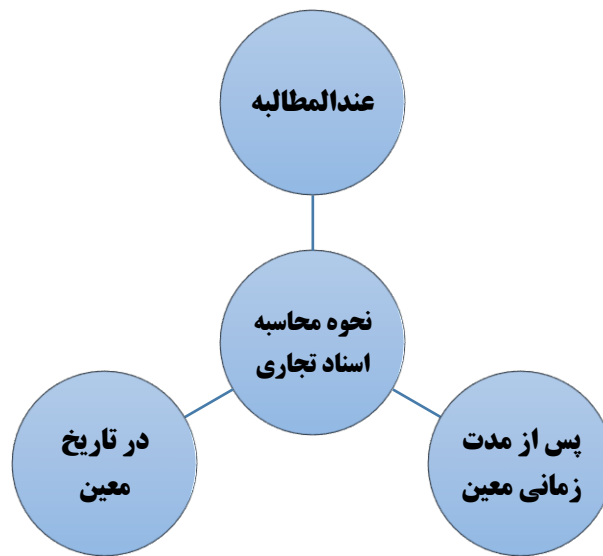
حسابهای دریافتنی تجاری: اگر طلب شرکت بابت امور تجاری باشد حسابهای دریافتنی تجاری تلقی می شود. مثلاً اگر شرکت بابت فروش کالا یا خدمات به مشتریان طلبکار شود، از حسابهای دریافتنی تجاری برای ثبت استفاده می شود.

۲- حسابهای دریافتی غیر تجاری

حسابهای دریافتی غیر تجاری یا سایر حسابهای دریافتی: اگر طلب شرکت بابت امور غیر تجاری باشد حسابهای دریافتی غیر تجاری یا سایر حسابهای دریافتی تلقی میشود. مثلا اگر شرکت بابت مساعده یا وام کارکنان از افراد طلبکار شود ، از حسابهای دریافتی غیر تجاری برای ثبت استفاده میشود

اسناد دریافتی

اسناد دریافتی به مطالبات ما از مشتری گفته می شود اسناد دریافتی که متعهد سندی بابت پرداخت بدهی اش نزد ما دارد. اسناد دریافتی در برابر حسابهای دریافتی از رسمیت و اعتبار بیشتری برخوردار است گاهی افراد برای اینکه به ما تضمین بدهند که بدهی خود را پرداخت می نمایند در مقابل بدهی خود به ما سندی امضا دار را ارایه می نمایند. سندی که به موجب آن بدهکار متعهد می شود که مبلغ بدهی خود را در تاریخی خاص به ما پرداخت نماید. اسناد تجاری دو و نوع است چک و سفته که بر اساس تاریخ سر رسید تقسیم بندی می شود

موجودی مواد و کالا

موجودی کالا دارایی های هستند که به قصد فروش در جریان عادی تجاری نگهداری می شوند ، یا به منظور فروش هنوز در جریان تولید قرار دارند ، و یا در تولید کالاهایی که فروخته خواهند شد ، مورد استفاده قرار خواهند. یا به عبارتی دیگر اجناسی که به قصد فروش، مصرف و تولید در شرکت خریداری و نگهداری می شود . شناسایی و ارزیابی مناسب اقلام موجودی کالا ، از اهمیتی خاص برخوردار است زیرا موجودی کالا می تواند اثر چشمگیر هم بر ترازنامه و هم بر صورت سود و زیان داشته باشد.

پیش پرداختها

عبارت است از وجهی که بابت دریافت خدمات یا خرید کالا در آینده پرداخت می شود مانند پیش پرداخت اجاره و بیمه ، پیش پرداخت خرید ساختمان و جزء حساب دارایی ها می باشد

نکته: پیش پرداخت طی یک دوره مالی تبدیل به هزینه یا خرید یا اموال میشود

سرمایه گذاری کوتاه مدت

براساس تعریف انجام شده در استاندارد حسابداری شماره ۱۵ ، سرمایه گذاری « نوعی دارایی است که واحد سرمایه گذار برای افزایش منافع اقتصادی از طریق توزیع منافع ، افزایش ارزش و یا مزایای دیگر نگهداری می کند ». سرمایه گذاری های کوتاه مدت معمولاً عبارتند از سرمایه گذاری در انواع اوراق بهادار استقراری، یا اوراق مالکیت که قابلیت سریع تبدیل به نقد را دارا باشند.

دارایی های ثابت (Fixed assets)

اقلامی با عمر طولانی هستند که در جریان عملیات بنگاه تجاری مورد استفاده قرار میگیرند چنین دارایی هایی با گذشت زمان و پس از استفاده مستهلک می گردند، به همین دلیل برای هر کدام از داراییهای ثابت استهلاک در نظر گرفته میشود.

دارایی های ثابت دارایی هایی هستند که ویژگی های زیر را داشته باشد

الف - دارای عمر مفید بلند است (بیشتر از یک سال)

ب - دارای منافع آتی باشد

ج - به قصد فروش یا سرمایه گذاری خریداری نشده باشد

تعریف دارایی مشهود (Tangible Asset)

دارایی هایی که موجودیت عینی و فیزیکی دارند یعنی با چشم مشاهده می شوند و با توجه به اینکه عمر طولانی دارند چندین سال در عملیات موسسه مورد استفاده قرار میگیرند و نسبت به دارایی های جاری گردش کمتری دارند. مانند زمین، ساختمان و ابزارالات و تجهیزات

دارایی های ثابت مشهود

تعریف دارایی نامشهود (Intangible Asset)

دارایی هایی که ماهیت فیزیکی یا واقعی ندارند، دارایی نامشهود گفته می شوند. مالکیت های فکری شرکت ها (نظیر ثبت اختراع، سرقفلی حقوق مالکیت و روش های منحصر به فرد تجاری)، نام تجاری و قراردادهایی که بعضا شرکتها پیش از این بسته اند، از جمله دارایی های نامشهود شرکت ها را تشکیل میدهد مالکیت شرکت ها بر دارایی های نامشهودشان می تواند محدود به یک دوره زمانی مشخص یا نامحدود باشد. درحالی که دارایی نامشهود ارزش فیزیکی آشکار شرکت یا تجهیزات را ندارد، ولی می تواند ثابت کند که یک شرکت ارزشمند بوده و می تواند در موفقیت و شکست بلند مدت شرکت نقش داشته باشد.

دارایی های ثابت نامشهود

حق امتیاز

حق اختراع

سرقفلی

بدهیها (Liability)

تعهداتی که یک موسسه در مقابل اشخاص و موسسات دیگر دارد و از معاملات و رویدادهای گذشته ناشی شده اند و باید از طریق پرداخت پول، تحویل کالا، انجام دادن خدمت یا انتقال سایر ارقام دارایی تسویه شوند بدهی نامیده می شود. بدهیهای یک موسسه معمولا از خرید نسبه اموال، کالا، اخذ وام و نظایر اینها ناشی می شود اما ممکن است عوامل دیگری نظیر برقراری مالیات، بدهیهایی را برای یک موسسه ایجاد کند.

انواع بدهی ها

۱- بدهی های جاری (کوتاه مدت)

۱- حسابهای پرداختنی (بستانکاران) ۲ - اسناد پرداختنی ۳ - پیش دریافت ۴ - وام های کوتاه مدت

۲ - بدهی های ثابت (بلند مدت)

۱ - حسابهای پرداختنی بلند مدت ۲ - اسناد پرداختنی بلند مدت ۳ - وام های دریافتنی بلند مدت

بدهی جاری (Current liabilities)

بدهی های جاری تعهداتی هستند که انتظار می رود حداکثر طی یک سال از محل دارائیهای جاری یا ایجاد بدهی جاری دیگر تسویه یا بازپرداخت شوند

حسابهای پرداختی یا بستانکاران

حساب های پرداختی یا بستانکاران: تعهدات یک موسسه در اثر خرید نسیه اموال، کالا و خدمات به اشخاص و موسسات دیگر ایجاد شده اند و در قبال این تعهدات به واحدهای تجاری طرف معامله، اسنادی پرداخت نشده است

۱- حسابهای پرداختی تجاری:

اگر بدهی شرکت بابت امور تجاری باشد، حسابهای پرداختی تجاری تلقی می شود. مثلا اگر شرکت بابت خرید کالا و خدمات به فروشندگان بدهکار شود، از حسابهای پرداختی برای ثبت استفاده میشود

۲- حسابهای پرداختی غیر تجاری با سایر حسابهای پرداختی :

اگر بدهی شرکت بابت امور غیر تجاری باشد، حسابهای پرداختی غیر تجاری یا سایر حسابهای پرداختی تلقی میشود. مثلا اگر شرکت بابت مالیات و حق بیمه به غیر فروشندگان بدهکار شود، از حسابهای پرداختی غیر تجاری برای ثبت استفاده میشود
اسناد پرداختی بدهی های ناشی از معاملات یک موسسه که در مقابل آن سند تجاری نظیر سفته یا چک صادر شده است که بر مبنای آنها واحدهای تجاری متعهد به پرداخت مبالغی مشخص در زمان های معین در طی سال آتی است. اسناد پرداختی می تواند از خرید مواد و کالا یا تحصیل دارایی ها و دیگر موارد بوجود آید. همچنین هزینه های مختلف عامل ایجاد این نوع تعهد می شوند.

پیش دریافت از مشتریان:

پیش دریافت از مشتریان معرف مبلغ دریافتی از مشتریان بابت تعهد واحد تجاری مبنی بر ساخت و تحویل کالا و یا انجام خدمات و پروژه ای است که هنوز عملیاتی نشده و یا به انجام نرسیده است. بنابراین تا زمان قطعی شدن معامله اقتصادی مورد نظر مبلغ فوق جزء بدهی های شرکت باقی می ماند

وام کوتاه مدت:

مبالغی که یک موسسه از بانکها و موسسات اعتباری یا سایر اشخاص و موسسات استقراض و به موجب قرارداد یا اسناد تجاری مبادله شده، تعهد می کند که اصل و فرع آن را در موعد معین یا به اقساط بپردازد، وام نامیده می شود

بدهی های غیر جاری (بلند مدت)

بدهی های بلند مدت بدهی هایی هستند که در دوره مالی جاری و اتی پرداخت نمی شوند و سر رسید آنها حداقل پس از گذشت دوره مالی جاری و آتی خواهد بود. به شکل زیر توجه کنید

انواع بدهی های بلندمدت کدامند؟

۱- وام بلند مدت پرداختنی

۲- اسناد پرداختنی بلند مدت

۳- اوراق قرضه پرداختنی

حقوق صاحبان سرمایه (Shareholder Equity)

یا خالص داراییها، حق مالی (منافع) باقیمانده در داراییهای یک واحد تجاری پس از کسر کل بدهیها از کل داراییها است. به علت اینکه حقوق مالکان، یک حق باقیمانده است، نمی توان آن را مستقل از داراییها و بدهیها اندازه گیری نمود. رابطه بین داراییها، بدهیها و حقوق مالکان، مبنایی است

برای معادله حسابداری :

حقوق مالکان + بدهیها = داراییها

که با تغییر محل عناصر تشکیل دهنده معادله حسابداری خواهیم داشت :

حقوق مالکان را اغلب حقوق صاحبان سهام یا سرمایه می نامند.

مثال مؤسسه خدماتی سعیدی اطلاعاتی به شرح زیر دارد

حقوق صاحبان سرمایه را بدست آورید؟

هزینه ها (Cost)

منظور از هزینه مبالغی است که جهت کسب درآمد به خرج گرفته می شود. یعنی اگر مؤسسه کارش را ارایه خدمات است برای انجام و ارائه این خدمات متحمل خرجها و پرداختهایی می گردد که آنها را هزینه می گویند

هزینه های هر دوره باید از درآمدهای همان دوره کسر گردند و این در واقع بر اساس یکی از اصول مهم حسابداری (اصل وضع هزینه های یک دوره از درآمد همان دوره) می باشد هزینه باعث خروج وجه نقد از شرکت می شود

انواع هزینه ها در حسابداری چیست؟

طبقه بندی هزینه ها بر اساس نوع محل فعالیت است. و همچنین بر اساس نظر مدیر مالی شرکت. اما به طور کلی برای بررسی به حساب ها و اهمیت هزینه ها در حسابداری ، سرفصل های زیر را در نظر میگیرد

۱- هزینه های عمومی و اداری

- هزینه قبوض تلفن ، آب، برق، گاز
- هزینه پست و هزینه چاپ و تکثیرات
- هزینه رفت و آمد، پیک و اسنپ
- هزینه ملزومات، هزینه اجاره
- هزینه تنقلات و چایی و پذیرایی
- هزینه حقوق و دستمزد کارمندان

۲- هزینه های توزیع و فروش در حسابداری

حمل و نقل ، انبارداری ، بازار یابی ، بسته بندی ، تبلیغات

۳- هزینه های مالی در حسابداری

حسابداری و حسابرسی ، سود اقساط بانکی ، جرائم مالیاتی، مشاورهای مالی

۴- هزینه های استهلاک اموال

هزینه استهلاک ابزارآلات واسباب اثاثیه، فرسوده شدن وسایل نقلیه، فرسوده و مستهلک شدن ساختمان

درآمد (Revenue)

هنگامی که مؤسسه ای خدماتی را انجام یا کالایی را به مشتریان تحویل میدهد، پول یا دارایی دیگری از آنان دریافت میکند و یا طلبی برای او ایجاد می شود. ورود پول یا دارایی یا ایجاد طلب بابت ارائه خدمات یا فروش کالا را درآمد می گویند. بطور کلی، درآمد هنگامی شناسائی و در مدارک حسابداری ثبت می شود که کالای فروش رفته به مشتریان تحویل داده شود یا خدماتی برای آنان انجام شود.

ثبت رویداد های مالی در حسابها

برای اینکه اثر هر رویداد مالی را بر اجزای معادله حسابداری یعنی داراییها ، بدهیها و سرمایه مالک نشان دهیم از شکل T استفاده می کنیم. این شکل حساب شبیه حرف T انگلیسی است و دارای چهار قسمت به شرح زیر می باشد

- **عنوان حساب :** عنوان حساب شامل یکی از اقلام تشکیل دهنده دارایی ، بدهی ، سرمایه ، درآمد و هزینه است.
- **سمت راست حساب یا بدهکار :**
- **سمت چپ حساب یا بستانکار :**
- **مانده حساب (مانده بدهکار و مانده بستانکار):** مانده حساب که از تفاضل جمع ستون بدهکار و بستانکار به دست می آید.

عنوان حساب

عنوان حساب	
طرف راست (بدهکار)	طرف چپ (بستانکار)

نکته: کاربرد اصطلاحات سمت راست و چپ کمی مشکل است و بدین لحاظ به جای استفاده این دو واژه از سمت راست، نام بدهکار و سمت چپ، نام بستانکار استفاده می شود . دقت داشته باشید که مفهوم بستانکار و بدهکار در حسابداری با مفهوم آن

در جامعه تفاوت دارد. لذا این موارد را به عنوان موضوعی متفاوت در نظر بگیرید.

قاعده ثبت افزایش و کاهش در حسابها

قاعده کلی ثبت تغییرات در حسابهای متعلق به سمت راست معادله حسابداری (حساب های با ماهیت بدهکار)

کاهش در حساب های با ماهیت بدهکار (یعنی متعلق به سمت راست معادله حسابداری) در ستون بستانکار ثبت می شود

افزایش در حساب های با ماهیت بدهکار (یعنی متعلق به سمت راست معادله حسابداری) در ستون بدهکار ثبت می شود.

قاعده کلی ثبت تغییرات در حسابهای متعلق به سمت چپ معادله حسابداری (حساب های با ماهیت بستانکار)

این بخش دقیقا برعکس بخش سمت راست معادله حسابداری و به شرح زیر می باشد:

سرمایه		+	بدهی		=	دارایی	
+ افزایش	- کاهش		+ افزایش	- کاهش		- کاهش	+ افزایش
XXXX			XXXX			XXXX	XXXX
مانده بستانکار			مانده بستانکار			مانده بدهکار	

افزایش در حساب های با ماهیت بستانکار (یعنی متعلق به سمت چپ معادله حسابداری) در ستون بستانکار ثبت می شود

کاهش در حساب های با ماهیت بستانکار (یعنی متعلق به سمت چپ معادله حسابداری) در ستون بدهکار ثبت می شود

هزینه		درآمد		سرمایه		بدهی ها		دارایی ها		گروه
کاهش	افزایش	کاهش	افزایش	کاهش	افزایش	کاهش	افزایش	کاهش	افزایش	افزایش/کاهش
بستانکار	بدهکار	بدهکار	بستانکار	بدهکار	بستانکار	بدهکار	بستانکار	بستانکار	بدهکار	
بدهکار		بستانکار		بستانکار		بستانکار		بدهکار		ماهیت حساب

مثال : رویداد های مالی زیر در شرکت ماهر طی دو ماهه ابتدای سال ۱۳۹۴ انجام شده است .

تأثیر رویداد های مالی بر اجزای حسابداری

رویداد مالی ۱: سرمایه گذاری نقدی آقای ماهر به مبلغ ۳۰۰۰۰۰۰۰ ریال که به حساب جاری آن واریز شده است.

رویداد مالی ۱: سرمایه گذاری نقدی آقای ماهر به مبلغ ۳۰۰۰۰۰۰۰ ریال که به حساب جاری آن واریز شده است.

تجزیه و تحلیل	قاعده	ثبت
دارایی (بانک) افزایش یافته است.	افزایش دارایی، بدهکار می شود.	بدهکار: بانک
سرمایه مالک افزایش یافته است.	افزایش سرمایه، بستانکار می شود.	بستانکار: سرمایه آقای ماهر ریال ۳۰۰۰۰۰۰۰

داراییها	=	بدهیها	+	سرمایه
بانک				سرمایه آقای ماهر
۳۰۰۰۰۰۰ (۱)				۳۰۰۰۰۰۰ (۱)

رویداد مالی ۲: دریافت ۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال وام از آقای خیراندیش

تجزیه و تحلیل	قاعده	ثبت
دارایی (بانک) افزایش یافته است.	افزایش دارایی، بدهکار می شود.	بدهکار: بانک ۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال
بدهی (وام برداختنی) افزایش یافته است.	افزایش بدهی، بستانکار می شود.	بستانکار: وام برداختنی ریال ۱۰۰۰۰۰۰۰

داراییها	=	بدهیها	+	سرمایه
بانک		وام برداختنی		سرمایه آقای ماهر
۳۰۰۰۰۰۰ (۱) ۱۰۰۰۰۰۰ (۲)		۱۰۰۰۰۰۰ (۲)		۳۰۰۰۰۰۰ (۱)

رویداد مالی ۳: خرید نقدی یک دستگاه آپارتمان به مبلغ ۳۲۰۰۰۰۰۰ ریال

تبت	قاعده	تجزیه و تحلیل
بدهکار: آپارتمان ۳۲۰۰۰۰۰۰ ریال	افزایش دارایی، بدهکار می شود.	دارایی (آپارتمان) افزایش یافته است.
بستانکار: نقد و بانک ریال ۳۲۰۰۰۰۰۰	کاهش دارایی، بستانکار می شود.	دارایی (بانک) کاهش یافته است.

سرمایه سرمایه آقای ماهر	+ بدهیها وام پرداختی	= داراییها بانک				
۳۰۰۰۰۰۰۰ (۱)	۱۰۰۰۰۰۰۰ (۲)	<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black; padding: 5px;">۳۲۰۰۰۰۰۰ (۳)</td> <td style="padding: 5px;">۳۰۰۰۰۰۰۰ (۱)</td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black; padding: 5px;">۱۰۰۰۰۰۰۰ (۲)</td> <td style="padding: 5px;">۱۰۰۰۰۰۰۰ (۲)</td> </tr> </table>	۳۲۰۰۰۰۰۰ (۳)	۳۰۰۰۰۰۰۰ (۱)	۱۰۰۰۰۰۰۰ (۲)	۱۰۰۰۰۰۰۰ (۲)
۳۲۰۰۰۰۰۰ (۳)	۳۰۰۰۰۰۰۰ (۱)					
۱۰۰۰۰۰۰۰ (۲)	۱۰۰۰۰۰۰۰ (۲)					
		<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black; padding: 5px;">آپارتمان</td> <td style="padding: 5px;">۳۲۰۰۰۰۰۰ (۳)</td> </tr> </table>	آپارتمان	۳۲۰۰۰۰۰۰ (۳)		
آپارتمان	۳۲۰۰۰۰۰۰ (۳)					

رویداد مالی ۴: خرید نقدی ملزومات به مبلغ ۱۰۰۰۰۰۰۰ ریال

تجزیه و تحلیل	قاعده	نبت
دارایی (ملزومات) افزایش یافته است.	افزایش دارایی، بدهکار می‌شود.	بدهکار: ملزومات ۱۰۰۰۰۰۰ ریال
دارایی (بانک) کاهش یافته است.	کاهش دارایی، بستانکار می‌شود.	بستانکار: بانک ۱۰۰۰۰۰۰ ریال

داراییها بانک <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black; text-align: center;">۳۲۰۰۰۰۰ (۳)</td> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black; text-align: center;">۳۰۰۰۰۰۰ (۱)</td> </tr> <tr> <td style="border-bottom: 1px solid black; text-align: center;">۱۰۰۰۰۰۰ (۴)</td> <td style="border-bottom: 1px solid black; text-align: center;">۱۰۰۰۰۰۰ (۲)</td> </tr> </table> آپارتمان <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black; text-align: center;">۳۲۰۰۰۰۰ (۳)</td> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black; text-align: center;">۰</td> </tr> </table>	۳۲۰۰۰۰۰ (۳)	۳۰۰۰۰۰۰ (۱)	۱۰۰۰۰۰۰ (۴)	۱۰۰۰۰۰۰ (۲)	۳۲۰۰۰۰۰ (۳)	۰	= بدهیها وام پرداختنی <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black; text-align: center;">۱۰۰۰۰۰۰ (۲)</td> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black; text-align: center;">۰</td> </tr> </table> ملزومات <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black; text-align: center;">۱۰۰۰۰۰۰ (۴)</td> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black; text-align: center;">۰</td> </tr> </table>	۱۰۰۰۰۰۰ (۲)	۰	۱۰۰۰۰۰۰ (۴)	۰	+ سرمایه سرمایه آقای ماهر <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black; text-align: center;">۳۰۰۰۰۰۰ (۱)</td> <td style="width: 50%; border-bottom: 1px solid black; text-align: center;">۰</td> </tr> </table>	۳۰۰۰۰۰۰ (۱)	۰
۳۲۰۰۰۰۰ (۳)	۳۰۰۰۰۰۰ (۱)													
۱۰۰۰۰۰۰ (۴)	۱۰۰۰۰۰۰ (۲)													
۳۲۰۰۰۰۰ (۳)	۰													
۱۰۰۰۰۰۰ (۲)	۰													
۱۰۰۰۰۰۰ (۴)	۰													
۳۰۰۰۰۰۰ (۱)	۰													

رویداد مالی ۵: ۳۰۰۰۰۰۰ ریال اثاثه به طور نسبی

تبت	قاعده	تجزیه و تحلیل
بدهکار: اثاثه ۳۰۰۰۰۰۰ ریال	افزایش دارایی، بدهکار می شود.	دارایی (اثاثه) افزایش یافته است.
بستانکار: حسابهای پرداختی ۳۰۰۰۰۰۰ ریال	افزایش بدهی، بستانکار می شود.	دارایی (حسابهای پرداختی) افزایش یافته است.

داراییها = بدهیها + سرمایه

سرمایه آقای ماهر <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 50%; text-align: right;">①</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">۰۰۰۰۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>		①	۰۰۰۰۰۰۰		وام پرداختی <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 50%; text-align: right;">②</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">۱۰۰۰۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>		②	۱۰۰۰۰۰۰		بانک <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 50%; text-align: right;">③</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">۳۲۰۰۰۰۰</td> <td></td> </tr> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 50%; text-align: right;">④</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">۱۰۰۰۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>		③	۳۲۰۰۰۰۰			④	۱۰۰۰۰۰۰	
	①																	
۰۰۰۰۰۰۰																		
	②																	
۱۰۰۰۰۰۰																		
	③																	
۳۲۰۰۰۰۰																		
	④																	
۱۰۰۰۰۰۰																		
ملزومات <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 50%; text-align: right;">④</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">۱۰۰۰۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>		④	۱۰۰۰۰۰۰		حسابهای پرداختی <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 50%; text-align: right;">⑤</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">۳۰۰۰۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>		⑤	۳۰۰۰۰۰۰		آپارتمان <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 50%; text-align: right;">③</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">۳۲۰۰۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>		③	۳۲۰۰۰۰۰					
	④																	
۱۰۰۰۰۰۰																		
	⑤																	
۳۰۰۰۰۰۰																		
	③																	
۳۲۰۰۰۰۰																		
		اثاثه <table border="1" style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%;"></td> <td style="width: 50%; text-align: right;">⑤</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">۳۰۰۰۰۰۰</td> <td></td> </tr> </table>		⑤	۳۰۰۰۰۰۰													
	⑤																	
۳۰۰۰۰۰۰																		

رویداد مالی ۶: فروش ۵۰۰۰۰۰ ریال از ملزومات به طور نسیه

تجزیه و تحلیل	قاعده	بیت
دارایی (حسابهای دریافتی) افزایش یافته است. افزایش دارایی، بدهکار می شود.	بدهکار: حسابهای دریافتی ۵۰۰۰۰۰ ریال	
دارایی (ملزومات) کاهش یافته است. کاهش دارایی، بستانکار می شود.	بستانکار: ملزومات ۵۰۰۰۰۰ ریال	

داراییها	=	بدهیها	+	سرمایه								
بانک		وام پرداختی		سرمایه آقای ماهر								
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">۳۲۰۰۰۰۰ (۳)</td> <td style="width: 50%; text-align: left;">۳۰۰۰۰۰۰ (۱)</td> </tr> <tr> <td style="text-align: right;">۱۰۰۰۰۰ (۴)</td> <td style="text-align: left;">۱۰۰۰۰۰۰ (۲)</td> </tr> </table>	۳۲۰۰۰۰۰ (۳)	۳۰۰۰۰۰۰ (۱)	۱۰۰۰۰۰ (۴)	۱۰۰۰۰۰۰ (۲)		<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">۱۰۰۰۰۰۰ (۲)</td> <td style="width: 50%; text-align: left;">۳۰۰۰۰۰۰ (۱)</td> </tr> </table>	۱۰۰۰۰۰۰ (۲)	۳۰۰۰۰۰۰ (۱)		<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">۳۰۰۰۰۰۰ (۱)</td> <td style="width: 50%; text-align: left;">۳۰۰۰۰۰۰ (۱)</td> </tr> </table>	۳۰۰۰۰۰۰ (۱)	۳۰۰۰۰۰۰ (۱)
۳۲۰۰۰۰۰ (۳)	۳۰۰۰۰۰۰ (۱)											
۱۰۰۰۰۰ (۴)	۱۰۰۰۰۰۰ (۲)											
۱۰۰۰۰۰۰ (۲)	۳۰۰۰۰۰۰ (۱)											
۳۰۰۰۰۰۰ (۱)	۳۰۰۰۰۰۰ (۱)											
آبارتمان		حسابهای پرداختی		انانده								
<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">۳۲۰۰۰۰۰ (۳)</td> <td style="width: 50%; text-align: left;">۳۰۰۰۰۰۰ (۲)</td> </tr> </table>	۳۲۰۰۰۰۰ (۳)	۳۰۰۰۰۰۰ (۲)		<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">۳۰۰۰۰۰۰ (۵)</td> <td style="width: 50%; text-align: left;">۳۰۰۰۰۰۰ (۵)</td> </tr> </table>	۳۰۰۰۰۰۰ (۵)	۳۰۰۰۰۰۰ (۵)		<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">۳۰۰۰۰۰۰ (۵)</td> <td style="width: 50%; text-align: left;">۳۰۰۰۰۰۰ (۵)</td> </tr> </table>	۳۰۰۰۰۰۰ (۵)	۳۰۰۰۰۰۰ (۵)		
۳۲۰۰۰۰۰ (۳)	۳۰۰۰۰۰۰ (۲)											
۳۰۰۰۰۰۰ (۵)	۳۰۰۰۰۰۰ (۵)											
۳۰۰۰۰۰۰ (۵)	۳۰۰۰۰۰۰ (۵)											
		حسابهای دریافتی										
		<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">۵۰۰۰۰۰ (۶)</td> <td style="width: 50%; text-align: left;">۵۰۰۰۰۰ (۶)</td> </tr> </table>	۵۰۰۰۰۰ (۶)	۵۰۰۰۰۰ (۶)								
۵۰۰۰۰۰ (۶)	۵۰۰۰۰۰ (۶)											
				ملزومات								
				<table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; text-align: right;">۱۰۰۰۰۰۰ (۴)</td> <td style="width: 50%; text-align: left;">۵۰۰۰۰۰ (۴)</td> </tr> </table>	۱۰۰۰۰۰۰ (۴)	۵۰۰۰۰۰ (۴)						
۱۰۰۰۰۰۰ (۴)	۵۰۰۰۰۰ (۴)											

رویداد مالی ۷: پرداخت ۱۵۰۰۰۰۰ ریال بابت حسابهای پرداختی (بدهیها)

تجزیه و تحلیل	قاعده	ثبت
بدهی (حسابهای پرداختی) کاهش یافته است.	کاهش بدهی، بدهکار می شود.	بدهکار: حسابهای پرداختی ۱۵۰۰۰۰۰ ریال
دارایی (بانک) کاهش یافته است.	کاهش دارایی، بستانکار می شود.	بستانکار: بانک ۱۵۰۰۰۰۰ ریال

داراییها = بدهیها + سرمایه

سرمایه سرمایه آقای ماهر <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black; text-align: right;">۳۰۰۰۰۰۰ (۱)</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> </table>	۳۰۰۰۰۰۰ (۱)		بدهیها وام پرداختی <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black; text-align: right;">۱۰۰۰۰۰۰ (۲)</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> </table>	۱۰۰۰۰۰۰ (۲)		بانک <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black; text-align: right;">۳۲۰۰۰۰۰ (۳)</td> <td style="width: 50%; text-align: left;">۳۰۰۰۰۰۰ (۱)</td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black; text-align: right;">۱۰۰۰۰۰۰ (۴)</td> <td style="text-align: left;">۱۰۰۰۰۰۰۰ (۲)</td> </tr> <tr> <td style="border-right: 1px solid black; text-align: right;">۱۵۰۰۰۰۰ (۷)</td> <td></td> </tr> </table>	۳۲۰۰۰۰۰ (۳)	۳۰۰۰۰۰۰ (۱)	۱۰۰۰۰۰۰ (۴)	۱۰۰۰۰۰۰۰ (۲)	۱۵۰۰۰۰۰ (۷)	
۳۰۰۰۰۰۰ (۱)												
۱۰۰۰۰۰۰ (۲)												
۳۲۰۰۰۰۰ (۳)	۳۰۰۰۰۰۰ (۱)											
۱۰۰۰۰۰۰ (۴)	۱۰۰۰۰۰۰۰ (۲)											
۱۵۰۰۰۰۰ (۷)												
ملزومات <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black; text-align: right;">۵۰۰۰۰۰ (۶)</td> <td style="width: 50%; text-align: left;">۱۰۰۰۰۰۰ (۴)</td> </tr> </table>	۵۰۰۰۰۰ (۶)	۱۰۰۰۰۰۰ (۴)	حسابهای پرداختی <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black; text-align: right;">۵۰۰۰۰ (۵)</td> <td style="width: 50%; text-align: left;">۱۵۰۰۰۰۰ (۷)</td> </tr> </table>	۵۰۰۰۰ (۵)	۱۵۰۰۰۰۰ (۷)	آپارتمان <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black; text-align: right;">۳۲۰۰۰۰۰ (۳)</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> </table>	۳۲۰۰۰۰۰ (۳)					
۵۰۰۰۰۰ (۶)	۱۰۰۰۰۰۰ (۴)											
۵۰۰۰۰ (۵)	۱۵۰۰۰۰۰ (۷)											
۳۲۰۰۰۰۰ (۳)												
	حسابهای دریافتی <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black; text-align: right;">۵۰۰۰۰۰ (۶)</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> </table>	۵۰۰۰۰۰ (۶)		انابه <table style="width: 100%; border-collapse: collapse;"> <tr> <td style="width: 50%; border-right: 1px solid black; text-align: right;">۳۰۰۰۰۰۰ (۵)</td> <td style="width: 50%;"></td> </tr> </table>	۳۰۰۰۰۰۰ (۵)							
۵۰۰۰۰۰ (۶)												
۳۰۰۰۰۰۰ (۵)												

رویداد مالی ۸: وصول ۲۵۰۰۰۰ ریال از حسابهای دریافتنی (مطالبات)

تبت	قاعده	تجزیه و تحلیل
بدهکار: نقد و بانک ۲۵۰۰۰۰ ریال	افزایش دارایی، بدهکار می شود.	دارایی (بانک) افزایش یافته است.
بستانکار: حسابهای دریافتنی ۲۵۰۰۰۰ ریال	کاهش دارایی، بستانکار می شود.	دارایی (حسابهای دریافتنی) کاهش یافته است.

داراییها = بدهیها + سرمایه

سرمایه آقای ماهر		وام پرداختنی		بانک	
۳۰۰۰۰۰۰	①	۱۰۰۰۰۰۰	②	۳۲۰۰۰۰۰	③
				۱۰۰۰۰۰۰	④
				۱۵۰۰۰۰۰	⑦
				۲۵۰۰۰۰۰	⑧
ملزومات		حسابهای پرداختنی		آپارتمان	
۵۰۰۰۰۰	⑥	۱۰۰۰۰۰۰	④	۳۲۰۰۰۰۰	③
		حسابهای دریافتنی		انابه	
		۲۵۰۰۰۰۰	⑧	۳۰۰۰۰۰۰	⑤
		۵۰۰۰۰۰۰	⑥		

مانده گیری حسابها

پس از تجزیه و تحلیل و ثبت رویداد های مالی در حسابهای مربوط ، مانده گیری حسابها انجام می گیرد . مانده یا نتیجه حساب از تفاوت کوچکتر از جمع بزرگ تر طرفهای بدهکار و بستانکار بدست می آید . برای مانده گیری یک حساب نخست ارقام بدهکار و ارقام بستانکار آن را جداگانه جمع زده زیر هر ستون یادداشت و سپس جمع طرف کوچک تر را از جمع طرف بزرگتر کسر می کنیم . به حاصل این تفریق «مانده حساب» گفته میشود . اگر در حسابی فقط یک مورد اطلاعات ثبت شده باشد نیازی جمع و تفریق نیست و آن رقم به عنوان مانده حساب محسوب میشود

مثال مانده گیری حسابهای شرکت ماهر در سال ۱۳۹۴

سرمایه آقای ماهر		وام پرداختی		بانک	
۳۰۰۰۰۰۰ (۱)		۱۰۰۰۰۰۰ (۲)		(۳) ۳۲۰۰۰۰۰	۳۰۰۰۰۰۰ (۱)
مانده: ۳۰۰۰۰۰۰		مانده: ۱۰۰۰۰۰۰		(۴) ۱۰۰۰۰۰۰	۱۰۰۰۰۰۰ (۲)
				(۷) ۱۵۰۰۰۰۰	۲۵۰۰۰۰ (۸)
				۳۴۵۰۰۰۰	۴۰۲۵۰۰۰
					مانده: ۵۷۵۰۰۰۰

حسابهای دریافتی		ملزومات		آبارتمان	
۲۵۰۰۰۰ (۸)	۵۰۰۰۰ (۶)	۵۰۰۰۰ (۶)	۱۰۰۰۰۰ (۴)	۳۲۰۰۰۰۰ (۳)	
	مانده: ۲۵۰۰۰۰۰		مانده: ۵۰۰۰۰۰	مانده: ۳۲۰۰۰۰۰	

حسابهای پرداختی		انانده	
۳۰۰۰۰۰۰ (۵)	۱۵۰۰۰۰۰ (۷)	۳۰۰۰۰۰۰ (۵)	
مانده: ۱۵۰۰۰۰۰		مانده: ۳۰۰۰۰۰۰	

ثبت رویداد های مالی در اسناد و دفاتر حسابداری

فصل سوم

مثال: قسمتی از عملیات یک ماهه فروشگاه پیام به شرح زیر می باشد:

۶ مهر- خرید ملزومات به طور نقد معادل ۱۲,۰۰۰ ریال

۱۷ مهر- خرید وسیله نقلیه به طور نسیه معادل ۲۰۰,۰۰۰ ریال

۳۰ مهر- برداشت برای مصارف شخصی معادل ۶,۰۰۰ ریال

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				روز	ماه
۱۲,۰۰۰	۱۲,۰۰۰		ملزومات صندوق بات خرید نقدی ملزومات	۶	۷
۲۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰		وسيله نقلیه حسابهای پرداختی بابت خرید نسیه وسیله نقلیه	۱۷	۷
۶,۰۰۰	۶,۰۰۰		برداشت صندوق بابت برداشت از صندوق	۳۰	۷

فعالیت‌های مالی زیر در شهریور -۱۳ در شرکت پاسارگاد انجام پذیرفت:

۲ شهریور- سرمایه گذاری نقدی معادل ۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال.

۷ شهریور- کسب درآمد حاصل از ارائه خدمات معادل ۵۰۰,۰۰۰ ریال که وجه آن بعداً به حساب شرکت واریز می گردد.

۱۷ شهریور- پرداخت بدهی به بستانکاران معادل ۲۰۰,۰۰۰ ریال.

۲۶ شهریور- انجام هزینه های متفرقه معادل ۵۰,۰۰۰ ریال.

۳۰ شهریور- پرداخت اجاره ماهیانه معادل ۱۵۰,۰۰۰ ریال.

مطلوبست: ثبت در دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				روز	ماه

چگونگی انتقال مبالغ مربوط به فعالیتهای مالی از دفتر روزنامه به دفتر کل

فعالیت های مالی زیر در اردیبهشت سال -۱۳ در شرکت خدماتی نوید انجام گرفته است:

۲ اردیبهشت - سرمایه گذاری به مبلغ ۷,۰۰۰,۰۰۰ ریال.

۱۸ اردیبهشت- دریافت وجه از مشتریان بابت ارائه خدمات به ارزشی معادل ۵۰۰,۰۰۰ ریال.

۳۰ اردیبهشت - پرداخت اجاره سالانه شرکت به ارزشی معادل ۶۰۰,۰۰۰ ریال.

۳۰ اردیبهشت- پرداخت حقوق کارکنان در ماه خرداد به ارزشی معادل ۲۰۰,۰۰۰ ریال.

مطلوبست: ثبت عملیات فوق در دفتر روزنامه عمومی

بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
				روز	ماه

شماره حساب: ۱۱

حساب صندوق

تشخیص	مانده	بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
						روز	ماه
بد	۷,۰۰۰,۰۰۰		۷,۰۰۰,۰۰۰		سرمایه گذاری نقدی	۲	۲
بد	۷,۵۰۰,۰۰۰		۵۰۰,۰۰۰		دریافت وجه از مشتریان	۲	۱۸
بد	۶,۹۰۰,۰۰۰	۶۰۰,۰۰۰			پرداخت اجاره سالانه	۲	۳۰
بد	۶,۷۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰			پرداخت حقوق ماهیانه	۲	۳۰

شماره حساب: ۳۱

حساب سرمایه

تشخیص	مانده	بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
						روز	ماه

شماره حساب: ۱۵

حساب پیش پرداخت اجاره

تشخیص	مانده	بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
						روز	ماه

شماره حساب: ۵۱

حساب هزینه حقوق

تشخیص	مانده	بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
						روز	ماه

شماره حساب: ۴۱

حساب درآمد

تشخیص	مانده	بستانکار	بدهکار	عطف	شرح	تاریخ	
						روز	ماه
بس	۵۰۰,۰۰۰	۵۰۰,۰۰۰			دریافت وجه از مشتریان	۱۸	۲

دفتر معین

دفتری است کمکی و فرعی، که جزئیات مربوط به هر حساب دفتر کل (در صورتی که آن حساب دارای حسابهای متعدد و جداگانه باشد.) در آن نگهداری می شود. در این صورت حساب دفتر کل یک حساب کنترل خوانده می شود.

تراز آزمایشی

فهرستی از مانده حسابهاست که در فواصل زمانی مختلف تهیه می شود
تراز آزمایشی معمولا به منظور کمک در کشف اشتباهات ناشی از عملیات حسابداری مورد استفاده قرار می گیرد.

انواع تراز آزمایشی

- ۱- تراز آزمایشی دو ستونه
- ۲- تراز آزمایشی چهار ستونه

مثال تراز آزمایشی دو ستونه

مانده حسابهای موسسه خدماتی پیام در پایان سال به شرح زیر می باشد:

صندوق	۶,۰۰۰,۰۰۰
حسابهای پرداختی	۴۰۰,۰۰۰
ملزومات اداری	۲۰۰,۰۰۰
سرمایه	۵,۰۰۰,۰۰۰

موسسه خدماتی پیام

تراز آزمایشی

۱۳--/۱۲/۲۹

نام حساب	شماره حساب	مانده بدهکار	مانده بستانکار
صندوق	۱۱	۶,۰۰۰,۰۰۰	
ملزومات اداری	۱۴	۲۰۰,۰۰۰	
پیش پرداخت اجاره	۱۵	۶۰۰,۰۰۰	
اثاثه	۱۸	۲۰۰,۰۰۰	
حسابهای پرداختی	۲۲		۴۰۰,۰۰۰
سرمایه	۳۱		۵,۰۰۰,۰۰۰
برداشت	۳۲		۱۰۰,۰۰۰
درآمد	۴۱		۱,۷۰۰,۰۰۰
جمع		۷,۱۰۰,۰۰۰	۷,۱۰۰,۰۰۰

مثال: موسسه خدماتی پیام در پایان سال فعالیت های مالی زیر را انجام داده است:

۱ اسفند: پرداخت هزینه بیمه اتومبیل به مبلغ ۳۰,۰۰۰ ریال. (صدور چک)

۹ اسفند: پرداخت هزینه های متفرقه به مبلغ ۲۰,۰۰۰ ریال.

۲۸ اسفند: دریافت مبلغ ۱۵۰,۰۰۰ ریال بابت درآمد.

در صورتیکه در ابتدای اسفندماه، مانده حسابهای موسسه به شرح زیر است:

بانک	ریال ۵۰۰,۰۰۰
صندوق	ریال ۱,۲۵۰,۰۰۰
سرمایه	ریال ۷۵۰,۰۰۰
اسناد پرداختنی	ریال ۱,۰۰۰,۰۰۰

هزینه بیمه اتومبیل شماره حساب: ۵۳

هزینه های متفرقه شماره حساب: ۵۹

۳۰/۰۰۰ (۱۲/۱)	۲۰/۰۰۰ (۱۲/۹)

صندوق شماره حساب: ۱۱	بانک شماره حساب: ۱۲	درآمد شماره حساب: ۴۱	
۲۰/۰۰۰ (۱۲/۹)	مانده ۵۰۰/۰۰۰ ۳۰/۰۰۰ (۱۲/۱)	مانده ۱۵۰/۰۰۰ (۱۲/۲۸)	
مانده ۱/۲۵۰/۰۰۰ ۱۵۰/۰۰۰ (۱۲/۲۸)	مانده ۴۷۰/۰۰۰		
مانده ۱/۲۸۰/۰۰۰			

موسسه خدماتی پیام

تراز آزمایشی ۱۳۰۰/۱۲/۲۹

نام حساب	شماره حساب	جمع بدهکار	جمع بستانکار	مانده بدهکار	مانده بستانکار
صندوق					
بانک					
اسناد پرداختنی					
سرمایه					
درآمد					
هزینه بیمه اتومبیل					
هزینه های متفرقه					
جمع					

نکته: اشتباهاتی که موجب عدم توازن ستونهای تراز آزمایشی می شوند

- اشتباه در نقل اعداد از دفتر روزنامه به دفتر کل
- ثبت مبلغی در بدهکار یک حساب به جای بستانکار و به عکس
- اشتباه در مانده گیری حسابها
- اشتباه در نقل مبلغ مانده حسابها به تراز آزمایشی
- اشتباه در جمع ستون بدهکار و بستانکار تراز آزمایشی
- انتقال مانده بدهکار یک حساب به ستون بستانکار تراز آزمایشی و به عکس

نمونه از تحریر دفاتر کل و روزنامه قانونی

دفتر روزنامه

حساب

بستانکار ریال	بدهکار ریال	شرح	تاریخ	
			روز	ماه
		مستقول از صفحه		
	۸۹۰۰۰۰۰۰	استهلاک انباشته اثاثیه	۹۹	
	۲۱۱۰۰۰۰۰۰	سایر هزینه ها کنارگذاری دارایی	۱۳۰	
۳۰۰۰۰۰۰۰۰		دارایی ثابت مشهود - اثاثیه		
		بایت کنارگذاری کولر ایستاده به بخاطر خرابی		

دفتر کل

حساب‌حایبای دریافتی

۱۵

بستانکار ریال	بدهکار ریال	شرح	تاریخ
		مستقول از صفحه ۱۳	
	۱۵۸۵۴۹۰۰۰	۷۷۱۰- شرح دفتر روزنامه	
	۹۳۱۰۰۰۰۰	۷۱۵۱- شرح دفتر روزنامه	
	۲۵۲۵۰۰۰۰	۷۲۳۱۱- شرح دفتر روزنامه	
		۸۳۱۸۰۰۰۰- شرح دفتر روزنامه	
		۳۰۶۰۰۰۰۰- شرح دفتر روزنامه	
	۸۷۲۰۰۰۰۰	۸۱۱۱- شرح دفتر روزنامه	
		۹۲۰۱۳- شرح دفتر روزنامه	
		۹۲۷۱۳- شرح دفتر روزنامه	
		تغییر صفحه ۱۶	

دفتر کل

حساب‌حایبای پرداختی

۸۶

بستانکار ریال	بدهکار ریال	شرح	تاریخ
		مستقول از صفحه ۸۵	
	۲۹۷۰۰۰۰۰	۷۴۹- شرح دفتر روزنامه	
	۷۳۵۴۰۰۰۰	۷۱۳۱۰- شرح دفتر روزنامه	
	۵۳۰۶۰۰۰۰	۷۳۳۱۰- شرح دفتر روزنامه	
		۳۴۷۰۰۰۰۰- شرح دفتر روزنامه	
		۶۳۳۰۰۰۰۰- شرح دفتر روزنامه	
		۸۳۱۸۰۰۰۰- شرح دفتر روزنامه	

تهیه صورت‌های مالی اساسی

فصل چهارم

مقدمه :

تهیه صورتهای مالی به عنوان مهمترین محصول سیستم اطلاعاتی حسابداری، یکی از اصل ترین وظایف حسابداران است. نتیجه و خلاصه تمام عملیات حسابداری در پایان هر دوره مالی در قالب صورتهای مالی اساسی ارائه می شود. صورتهای مالی اساسی عبارت اند از:

۱. صورت سود و زیان و صورت سود (زیان) انباشته
۲. صورت تغییرات سرمایه
۳. ترازنامه

صورت سود و زیان:

صورت سود و زیان ، صورتی است که وضعیت فعالیتهای مالی یک مؤسسه و نتیجه آن را در طی یک دوره مالی نشان می دهد. ترازنامه وضعیت مالی یک مؤسسه را در یک تاریخ معین نشان می دهد بنابراین بدون وجود صورت سود و زیان نمی توان از چگونگی فعالیتهای مالی در طی یک دوره آگاه گردید.

اطلاعاتی که صورت سود و زیان و ترازنامه یک مؤسسه نشان میدهد

صورت سود و زیان مؤسسه قابلیت سود آوری مؤسسه را نشان می دهد. در حالیکه ترازنامه اطلاعات لازم در مورد قدرت پرداخت بدهیها را نشان می دهد.

سود یک دوره مالی

در صورتیکه درآمد از میزان هزینه بیشتر باشد سود داریم.

هزینه ها در طی دوره مالی - درآمد در طی دوره مالی = سود ویژه در طی دوره مالی

زیان یک دوره مالی

در صورتیکه درآمد از میزان هزینه کمتر باشد زیان داریم.

درآمد در طی دوره مالی - هزینه ها در طی دوره مالی = (زیان ویژه در طی دوره مالی)

مثال (صورت سود و زیان)

فرم صورت حساب سود و زیان شرکت های خدماتی

شرکت خدماتی

صورت حساب سود و زیان

برای سال مالی منتهی به

درآمد	****
کسر می شود:	
هزینه حقوق	**
هزینه آب و برق	**
هزینه نظافت	**
جمع هزینه ها	(**)
سود خالص	**

اطلاعات زیر از شرکت تبلیغاتی امین در دست است: (ارقام به میلیون ریال است)

کل دریافتی بابت ارائه خدمات تبلیغاتی به مشتریان به مبلغ ۱۶,۰۰۰ ریال

دریافت قسمتی از طلب از مؤسسه جهان به مبلغ ۴,۰۰۰ ریال

پرداخت حقوق ماهیانه منشی به مبلغ ۴,۰۰۰ ریال

پرداخت آب و برق مصرفی ۵۰۰ ریال

شرکت تبلیغاتی امین

صورت سود و زیان

برای مهر ماه سال - - ۱۳

صورت حقوق صاحبان سرمایه:

صورت حقوق صاحبان سرمایه ، یکی از صورتهای مالی است که به وسیله آن میزان حقوق صاحبان سرمایه در انتهای دوره مالی محاسبه می گردد. معمولاً صورت حقوق صاحبان سرمایه ، بر خلاف ترازنامه که وضع مالی مؤسسه را در یک روز معین نشان می دهد ، تغییرات سرمایه یک مؤسسه را نشان می دهد. ... برای یک دوره ، مثلاً یک ماه ، سه ماه

حساب برداشت:

حساب برداشت مانند حساب هزینه عمل می کند یعنی افزایش آن در سمت راست (بدهکار) و کاهش آن در سمت چپ (بستانکار) نشان داده می شود. دلیل ایجاد حساب برداشت بعنوان حسابی جدا از هزینه های شرکت ، استفاده شخصی از داراییهای شرکت می باشد که جدا از هزینه های شرکت است.

سرمایه اول دوره همواره با افزایش خالص سرمایه جمع و از کاهش خالص سرمایه کسر می گردد.

نام شرکت	نام شرکت
صورت حقوق صاحبان سرمایه	صورت حقوق صاحبان سرمایه
برای سال منتهی به ۲۹ اسفند - - ۱۳	برای سال منتهی به ۲۹ اسفند - - ۱۳
** سرمایه اول دوره	** سرمایه اول دوره
** زیان ویژه دوره مالی	** سود ویژه سالیانه
** اضافه می شود: برداشت	** (**) کسر می شود: برداشت
** کاهش خالص (**)	** افزایش یا (کاهش) خالص
**	** سرمایه پایان دوره

محاسبه حقوق صاحبان سرمایه، در صورتیکه مؤسسه دارای سود ویژه بوده، صاحب مؤسسه نیز برداشتی نکرده باشد.

مثال: فرض می کنیم آقای سعیدی در فروردین ماه سال -- ۱۳ یک مؤسسه خدماتی با سرمایه ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال تأسیس کرد چنانچه سود ویژه سالیانه وی ۲/۳۰۰/۰۰۰ ریال باشد و برداشتی نداشته باشد حقوق صاحبان سرمایه چقدر است؟

$$= ۴/۰۰۰/۰۰۰ + (۲/۳۰۰/۰۰۰ - ۰) = ۶/۳۰۰/۰۰۰$$

حقوق صاحبان سرمایه

محاسبه حقوق صاحبان سرمایه در صورتی که مؤسسه دارای سود ویژه بوده، صاحب مؤسسه نیز برداشتی کمتر از مبلغ سود ویژه نموده باشد.

مثال: فرض می کنیم آقای سعیدی در فروردین ماه سال -- ۱۳ یک مؤسسه خدماتی با سرمایه ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال تأسیس کرد چنانچه سود ویژه سالیانه وی ۲/۳۰۰/۰۰۰ ریال باشد و برداشتی معادل ۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال حقوق صاحبان سرمایه چقدر است؟

$$= ۴/۰۰۰/۰۰۰ + (۲/۳۰۰/۰۰۰ - ۱/۰۰۰/۰۰۰) = ۵/۳۰۰/۰۰۰$$

حقوق صاحبان سرمایه

تأثیر سرمایه گذاری مجدد در محاسبه حقوق صاحبان سرمایه در پایان دوره مالی

منظور از سرمایه گذاری مجدد، مبالغی است که صاحب مؤسسه در طی دوره مالی به سرمایه می افزاید.

حقوق صاحبان سرمایه پایان دوره

=

(برداشت صاحب مؤسسه طی دوره مالی - سود ویژه) سرمایه گذاری مجدد

+

سرمایه صاحب مؤسسه اول دوره

فرض می کنیم آقای سعیدی ، در فروردین سال -- ۱۳ یک شرکت خدماتی را با سرمایه ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال تأسیس نموده است ، در طی سال نیز معادل ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال به سرمایه خود بیفزاید. اگر سود ویژه در طی دوره مالی مبلغ ۸۰۰/۰۰۰ ریال باشد و آقای سعیدی برداشت نقدی معادل مبلغ ۸۰۰/۰۰۰ ریال نموده باشد حقوق صاحبان سرمایه در پایان دوره مالی عبارت است از:

حقوق صاحبان سرمایه در پایان دوره مالی

=

(برداشت صاحب مؤسسه - سود ویژه)

+

سرمایه گذاری مجدد

+

سرمایه صاحب مؤسسه

$$= ۴/۰۰۰/۰۰۰ + ۱/۵۰۰/۰۰۰ + (۲/۰۰۰/۰۰۰ - ۸۰۰/۰۰۰)$$

تاثیر سرمایه گذاری مجدد چنانچه سود داشته باشد

آقای سرمایه سعیدی در ابتدای دوره ۳/۰۰۰/۰۰۰ ریال و سرمایه گذاری مجدد طی دوره ۱/۰۰۰/۰۰۰ می باشد. سود ویژه طی دوره مالی ۱/۵۰۰/۰۰۰ ریال و برداشت طی دوره معادل ۵۰۰/۰۰۰ ریال می باشد، سرمایه آقای سعیدی در پایان دوره مالی عبارت است از:

ترازنامه Balance sheet

نام موسسه

ترازنامه

تاریخ ۱۳--/۱۲/۲۹

بدهیها:		داراییها:	
**	بدهی های جاری (مانند حسابهای پرداختی و ...)	**	داراییهای جاری (مانند وجه نقد، حسابهای دریافتی و ...)
**	بدهی های غیر جاری (مانند اسناد دریافتی بلند مدت و ...)	**	داراییهای ثابت (مانند زمین ساختمان و ...)
**	مجموع بدهی ها	**	داراییهای نامشهود (مانند سرقفلی و حق الاختراع)
**	حقوق صاحبان سرمایه	**	سایر داراییها (مانند خرید زمین برای احداث در آینده)
**	مجموع بدهی ها و حقوق صاحبان سرمایه	**	مجموع داراییها

ترازنامه یا صورت وضعیت مالی

ترازنامه یا بیلان عبارتست از صورتی از وضع مالی یک مؤسسه که در یک تاریخ معین (غالباً آخرین روز ماه یا سال) نشان می دهد و به همین دلیل به آن صورت وضعیت مالی نیز گفته می شود ترازنامه گزارشی است که مشخص می کند وضعیت دارایی، بدهی و سرمایه یک واحد اقتصادی در یک زمان مشخص به چه شکل است.

اقلام ترازنامه شامل چیست؟

مهمترین بخش از یک ترازنامه حسابداری دو ستون اصلی آن است که باید با هم تراز باشند. یک ستون به دارایی ها اختصاص می یابد و ستون دوم مجموع بدهی ها و میزان سرمایه (حقوق صاحبان سهام) است. البته اقلام تشکیل دهنده یک ترازنامه تنها شامل این دو ستون نیست و بخش های دیگری هم در آن وجود دارد که در ادامه بیشتر در مورد آن ها توضیح می دهیم

ستون دارایی ها در ترازنامه

در ستون اول دارایی های یک واحد اقتصادی به ترتیب میزان نقدینگی از بالا به سمت پایین قرار می گیرند. منظور از میزان نقدینگی دارایی این است که سهولت تبدیل آن دارایی به وجه نقد چقدر است. هر چه سهولت تبدیل دارایی به پول نقد بیشتر باشد نقدینگی آن بیشتر است و باید در سطرهای بالایی ستون قرار بگیرد

دارایی خود شامل دو بخش است:

دارایی های جاری که نقدینگی بالاتری دارند: مثل وجه نقد - اوراق بهادار قابل فروش - حساب های قابل نقد - موجودی کالا، مخارج پیش پرداخت شده
دارایی های غیرجاری: مثل سرمایه گذاری های بلند مدت - دارایی های ثابت - دارایی های نامشهود و دارایی های جاری نقدینگی بالاتری دارند

ستون بدهی ها و سرمایه ها در ترازنامه حسابداری

ستون دوم شامل دو بخش است؛ بدهی ها و سرمایه ها. بدهی ها شامل دیونی است که باید توسط شرکت پرداخت داشته باشد بدهی ها هم مثل دارایی ها شامل دو دسته هستند. بدهی هایی که سررسید آن ها کمتر از یک سال باشد بدهی های جاری و آن هایی که سررسیدشان بالاتر از یک سال باشند بدهی های غیرجاری نام می گیرد
بخش دوم ستون دوم نیز پولی است که به صاحبان سهام یعنی صاحبان آن کسب و کار تعلق دارد. این مبلغ در حساب ها با این مبلغ باقیمانده کل دارایی های شرکت بعد از کسر بدهی های آن به غیر عنوان «دارایی خالص» نیز شناخته می شود از صاحبان سهام است

موسسه خدماتی سعیدی اطلاعاتی به شرح زیر دارد

• داراییها شامل:

• بدهیها شامل:

• حقوق صاحبان سرمایه شامل:

نام موسسه

ترازنامه

تاریخ ۱۳--/۱۲/۲۹

بدهیها:

داراییها:

حسابداری مؤسسات بازرگانی

فصل پنجم

مقدمه :

عموماً شرکتهای بازرگانی به واحد هایی گفته میشود که جهت کسب سود (انتفاع) اقدام به خرید و فروش کالایی خاص یا مجموعه ای از کالاها و محصولات می نمایند. حسابداری شرکتهای بازرگانی مانند سایر شرکتهای میباید ولی تمرکز اصلی بر روی حسابهای خرید و فروش و روشهای نگهداری و ارزیابی موجودی کالا میباشد

واحدهای اقتصادی را از نظر نوع فعالیت در سه دسته می توان طبقه بندی کرد

الف (موسسات خدماتی

ب (موسسات بازرگانی

ج) موسسات تولیدی

موسسات خدماتی:

شامل موسساتی نظیر تعمیرگاه ها، هتل ها، درمانگاه ها و آموزشگاه ها می باشند که خدماتی را به مشتریان ارائه می کنند.

موسسات بازرگانی:

موسساتی هستند که کالا را خریداری کرده و بدون آنکه تغییر شکلی در آنها بدهند آنها را می فروشند. موسسات بازرگانی شامل عمده فروشان یا خرده فروشان می باشند.

موسسات تولیدی:

موسساتی هستند که مواد اولیه و کالاهایی را خریداری و آنها را تغییر شکل می دهند و یا به کالای دیگری تبدیل می کنند و به فروش می رسانند. از سیستم حسابداری موسسات بازرگانی باید شرایط زیر استخراج شود.

1- میزان فروش

2- بهای تمام شده کالای خریداری شده

3- میزان موجودی کالا

4- بهای تمام شده کالای فروش رفته

حساب خرید و فروش در حسابداری

حساب خرید چیست ؟

حساب خرید حسابی است که بهای کالاهای خریداری شده در یک دوره مالی اعم از خرید نقد یا نسیه در آن ثبت می گردد و در واقع با خرید کالا ثبت بدهکار می گردد حساب خرید یک حساب با ماهیت بدهکار می باشد که با ثبت بدهکار افزایش و با ثبت بستانکار کاهش خواهد یافت.

حساب خرید	
«کاهش» -	«افزایش» +
بستانکار	بدهکار

زمانی که خرید نقدی صورت گیرد حساب خرید بدهکار و حساب صندوق (بانک) بستانکار می گردد.

خرید

صندوق

ثبت بابت خرید نقدی کالا

زمانی که خرید نسیه صورت گیرد حساب خرید بدهکار و حساب حساب های پرداختنی بستانکار می گردد.

خرید

حسابهای پرداختنی

ثبت بابت خرید نسیه کالا

فرض کنید که فروشگاه رفاه در تاریخ ۲/۶ معادل مبلغ ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال کالا از فروشگاه پیام به طور نقد خریداری نماید. ثبت آن در دفتر روزنامه فروشگاه رفاه به شرح زیر می باشد :

خرید ۳/۰۰۰/۰۰۰

۳/۰۰۰/۰۰۰

صندوق

ثبت بابت خرید نقدی کالا

فرض کنید که فروشگاه رفاه در تاریخ ۲/۶ معادل مبلغ ۳,۰۰۰,۰۰۰ ریال کالا از فروشگاه پیام به طور نسبی خریداری نماید. ثبت آن در دفتر روزنامه فروشگاه رفاه به شرح زیر می باشد :

خرید ۳/۰۰۰/۰۰۰

۳/۰۰۰/۰۰۰

حسابهای پرداختنی

ثبت بابت خرید نسبی کالا

تذکر: باید توجه داشت که با خرید یک دارایی (ملزومات ، اثاثه) و حساب مربوط به همان دارایی بدهکار میگردد و نه حساب خرید. زیرا این حساب فقط اختصاص به خرید کالاهایی دارد که به منظور فروش خریداری شده اند.

هزینه های مستقیم خرید

هزینه های مستقیم خرید از قبیل : (حقوق و عوارض گمرکی ، هزینه حمل و نقل و غیره) می باشند و مانند هزینه افزایش آن در بدهکار نشان داده می شود و مانده عادی آن مانده بدهکار است.

هزینه های مستقیم خرید

افزایش +	کاهش -
بدهکار	بستانکار

برای بدست آوردن قیمت تمام شده کالای خریداری شده به طریق زیر عمل می نماییم:

- خرید در طی دوره ***
- اضافه می شود: هزینه حمل کالای خریداری شده ***
- قیمت تمام شده کالای خریداری شده ***

چنانچه شرکت خزر خرید طی دوره ای معادل ۵۲۰,۰۰۰ ریال داشته و هزینه حمل آن ۷,۰۰۰ ریال و هزینه گمرک و عوارض آن ۱۲,۰۰۰ ریال باشد قیمت تمام شده کالای خریداری شده به صورت زیر محاسبه می شود:

هزینه های مستقیم خرید + خرید = قیمت تمام شده کالای خریداری شده

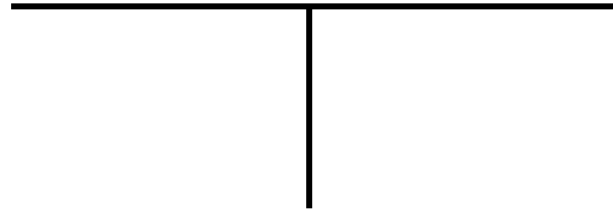
$(۱۲,۰۰۰ + ۷,۰۰۰) + ۵۲۰,۰۰۰ =$ قیمت تمام شده کالای خریداری شده

$۵۳۹,۰۰۰ =$ قیمت تمام شده کالای خریداری شده

حساب برگشت از خرید

در معاملات متداول تجاری بعضی اوقات بنا به دلایلی کالای خریداری شده توسط خریدار به فروشنده برگشت داده می شود و یا برای آنکه خریدار کالا را به فروشنده برنگرداند فروشنده تخفیف یا تعدیلی در قیمت فروش به خریدار می دهد که این دو موضوع معمولاً در حسابداری تحت عنوان برگشت از خرید و تخفیفات ثبت می شود. باید توجه کرد که حساب فوق معادل قیمت کالای برگردانده شده به فروشنندگان و یا تخفیفات اخذ شده از آنان بستانکار می شود.

برگشت از خرید

حسابهای پرداختی

برگشت از خرید

بابت برگشت قسمتی از کالای خریداری شده به طور نسیه

اگر شما دو عدد از کالاهای خریداری شده خود را که موقع تحویل آسیب دیده است به مبلغ ۲۰۰,۰۰۰ فروشنده برگشت دهید، مطلوبست ثبت آن در دفاتر روزنامه و کل

برگشت از خرید و تخفیفات	بانک
۲۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰

بانک ۲۰۰,۰۰۰

حساب برگشت از خرید و تخفیفات

بابت برگشت ۲ عدد رادیو آسیب دیده

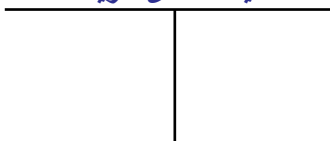
حساب تخفیفات نقدی خرید

ممکن است خریدار به علت عیب و نقص بخشی از کالای خریداری شده، تقاضای تخفیف در قیمت را داشته باشد، در این صورت حساب تخفیفات نقدی خرید مانند برگشت از خرید عمل کرده و مانده عادی آن بستانکار است. به عبارتی برگشت از خرید و تخفیفات نقدی خرید هر دو کاهنده حساب خرید می باشند.

تخفیفات نقدی خرید	
+ افزایش	- کاهش
بستانکار	بدهکار

اگر شما کالایی را به مبلغ ۱۲۰۰۰۰۰ در اول تیر خریده باشید و با فروشنده شرط کرده باشید پول کا لارا در شصت روز آینده بپردازید و اگر تا پانزده روز دیگر پول آن را به فروشنده پرداخت کنید ۱۰٪ تخفیف از فروشنده بگیرید و در ظرف همین پانزده روز پول فروشنده را پرداخت کنید و از تخفیف استفاده نمائید. باید ثبت زیر را در دفاتر روزنامه و کل انجام دهید

تخفیفات نقدی خرید

نکته : شرط خرید و فروش نسبه را معمولا به صورت اختصار نشان می دهند

به مثال فوق بر می گردیم : در شرایط معامله شرط شده بود که اولاً فروش نسبه شصت روزه می باشد ثانياً اگر در ظرف پانزده روز خریدار طلب فروشنده را پرداخت کند از ٪ ۱۰ تخفیف استفاده می نماید که به اختصار به صورت زیر نشان داده می شود
(ن؛ ۹۰؛ ۱۰؛ ۱۵)

یعنی ن اول حرف کلمه نسبه می باشد و منظور نسبه ۹۰ روزه است و ۱۰٪ تخفیف می توان استفاده نمود اگر در طرف ۱۵ روز پرداخت شود

خرید خالص را به صورت زیر محاسبه می کنند

خرید خالص:

خرید در طی دوره

اضافه می شود: هزینه حمل کالای خریداری شده

**

قیمت تمام شده کالای خریداری شده

کسر می شود:

(**)

برگشت از خرید

(**)

تخفیفات نقدی خرید

(**)

خرید خالص

فرض کنید بهای تمام شده کالای خریداری شده شرکت آلفا ۶۰،۰۰۰ ریال باشد و برگشت از خرید و تخفیفات معادل ۷،۰۰۰ ریال و تخفیفات نقدی خرید معادل ۲،۰۰۰ ریال باشد. محاسبه خرید خالص به شرح زیر است

= خرید خالص (تخفیفات نقدی خرید + برگشت از خرید و تخفیفات) - قیمت تمام شده کالای خریداری

$$۶۰۰۰۰ = ۵۱۰۰۰ \text{ خرید خالص} - (۷,۰۰۰ + ۲,۰۰۰)$$

حساب فروش چیست؟

موسسات بازرگانی با فروش کالای خود درآمد کسب می کنند که درآمد حاصله در حساب فروش یا فروش کالا ثبت می شود و حساب فروش حسابی است که معادل قیمت فروش کالاهایی که در طول دوره مالی به طور نقد یا نسیه به فروش می رسند بستانکار می شود

حساب فروش ماهیت بستانکار داشته و با ثبت بستانکار افزایش یافته و با ثبت بدهکار کاهش می یابد

این حساب بابت قیمت فروش کالای برگشتی از طرف مشتریان و حساب برگشت از فروش و تخفیفات یا تخفیف اعطایی به آنان به علت عیوب و نقص کالا می باشد که این حساب با برگشت فروش بدهکار خواهد شد

حساب فوق ماهیت بدهکار داشته و با ثبت بدهکار افزایش می یابد. درضمن باید اشاره نمود با استفاده مشتریان از تخفیفات

نقدی فروش که در فروش های نقدی فروش که در فروش های مشروط ایجاد میشود حساب تخفیفات نقدی فروش بدهکار می گردد

فروش	
افزایش + بستانکار	کاهش - بدهکار

زمانیکه فروش نقد کالا صورت می گیرد حساب فروش بستانکار و حساب صندوق (بانک) بدهکار می شود.

***	صندوق
***	فروش
	ثبت بابت فروش نقدی کالا

زمانیکه فروش نسبه کالا صورت می گیرد حساب فروش بستانکار و حساب ، حسابهای دریافتنی بدهکار می شود.

***	حساب های دریافتنی
***	فروش
	ثبت بابت فروش نسبه کالا

به مثال های زیر توجه کنید

شما یک فروشگاه لوازم خانگی دارید؛ کالایی به یکی از مشتریان خود به مبلغ ۱,۰۰۰,۰۰۰ ریال به صورت نقد می فروشید. رویداد مالی فوق را به صورت زیر در دفاتر روزنامه و کل باید ثبت کرد.

حساب فروش	
	۱,۰۰۰,۰۰۰

نقد	
	۱,۰۰۰,۰۰۰

وجه نقد ۱۰۰۰۰۰۰

حساب فروش ۱۰۰۰۰۰۰

بابت فروش کالا به صورت نقد

اگر شما کالایی را به صورت نسیه به یکی از مشتریان به مبلغ ۵۰۰,۰۰۰ ریال بفروشید ثبت زیر را در دفاتر انجام دهید.

حساب فروش	
۱	۱,۰۰۰,۰۰۰
۲	۵۰۰,۰۰۰

بدهکاران	
	۵۰۰,۰۰۰

بدهکاران ۵۰۰,۰۰۰

حساب فروش ۵۰۰,۰۰۰

بابت فروش نسیه عدد کالا

حساب برگشت از فروش:

در صورت برگشت کالای فروخته شده به جای بدهکار کردن حساب فروش ، حساب برگشت از فروش بدهکار می شود. این حساب بر عکس حساب فروش عمل کرده و کاهنده فروش می باشد و مانده عادی آن مانده بدهکار است.

حساب برگشت از فروش	
- کاهش بستانکار	+ افزایش بدهکار

برگشت از فروش

صندوق

برگشت از فروش به صورت نقد

برگشت از فروش

حساب های دریافتی

برگشت از فروش به صورت نسبه

فرض کنید در موسسه انوری قسمتی از کالای فروخته شده را به مبلغ ۲۰۰,۰۰۰ ریال نقدا برگشت داده شده است. فعالیت مالی مزبور به صورت زیر ثبت می گردد

	برگشت از فروش
۲۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰
۲۰۰,۰۰۰	صندوق
	برگشت از فروش به صورت نقد

فرض کنید در موسسه انوری قسمتی از کالای فروخته شده را به مبلغ ۲۰۰,۰۰۰ ریال برگشت داده شده است که وجه آن بعدا پرداخت می گردد. فعالیت مالی مزبور به صورت زیر ثبت می گردد

	برگشت از فروش
۲۰۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰
۲۰۰,۰۰۰	حسابهای دریافتی
	برگشت از فروش به صورت نسبه

حساب تخفیفات نقدی فروش

این تخفیف که توسط فروشنده به خریدار داده می شود در دفاتر فروشنده تحت عنوان تخفیفات نقدی فروش ثبت می گردد. این حساب مانند برگشت از فروش مانده عادی آن بدهکار می باشد.

تخفیفات نقدی فروش	
کاهش - بستانکار	افزایش + بدهکار

اگر شما کالا خود را با شرط (ن؛ ۳۰؛ ۱۰) به یکی از مشتریان خود به مبلغ ۸۰۰,۰۰۰ می فروشید بنابراین ثبت ذیل در حساب ها صورت خواهد پذیرفت

حساب فروش

بدهکاران

بدهکاران

فروش

بابت فروش نسیه ۳۰ روزه

حال اگر مشتری فوق الذکر ۵ روز بعد پول کالای خریداری شده را به شما پرداخت نماید و در واقع از فرصت تخفیف استفاده کند ثبت زیر در دفاتر صورت خواهد پذیرفت

به دلیل این که از فرصت تخفیف استفاده شد

نقد / بانک

تخفیفات نقدی فروش

بدهکاران

نقد و بانک	
	۱,۰۰۰,۰۰۰
	۷۸۴,۰۰۰

حساب تخفیفات نقدی فروش	
	۱۶,۰۰۰

بدهکاران	
	۵۰۰,۰۰۰
۸۰۰,۰۰۰	۸۰۰,۰۰۰

فروش خالص

فروش در طی دوره مالی

-

(تخفیفات نقدی فروش + برگشت از فروش و تخفیفات)

=

فروش خالص

فرم گزارشی تهیه فروش خالص

فروش ناخالص

کسر می شود:

** برگشت از فروش و تخفیفات

** تخفیفات نقدی فروش

(**)

فروش خالص

مثال از فروش خالص

فرض کنید شرکت خزر مبلغی معادل ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال فروش در طی دوره مالی داشته باشد و برگشت از فروش و تخفیفات معادل ۴۰,۰۰۰ ریال و تخفیفات نقدی فروش معادل ۲۰,۰۰۰ ریال باشد. فروش خالص عبارتند از:

$$۲۰۰۰۰۰۰ - (۴۰,۰۰۰ + ۲۰,۰۰۰) = ۱,۹۴۰,۰۰۰$$

فروش خالص

نکته:

هزینه حمل کالای فروش رفته

در برخی موارد مؤسسه باید پرداخت هزینه حمل کالا تا مؤسسه خریدار را تقبل نماید. این هزینه با هزینه حمل کالای خریداری شده فرق دارد. زیرا هزینه حمل کالای خریداری شده در محاسبه قیمت تمام شده کالای خریداری شده تأثیر دارد در حالیکه هزینه حمل کالای فروش رفته جزء هزینه های فروش بوده و در صورت سود و زیان و برای محاسبه سود ویژه عملیاتی برآورد می گردد

هزینه حمل کالای فروش رفته

کاهش - بستانکار	افزایش + بدهکار

انواع تخفیفات در مؤسسات تجاری

مهمترین نوع تخفیفات در مؤسسات تجاری عبارتست از :

- تخفیفات تجاری
- تخفیفات بر اساس توافق طرفین
- تخفیفات به دلیل عیب و نقص کالا
- تخفیفات نقدی خرید یا فروش

تخفیفات بر اساس توافق طرفین

گاهی خریدار و فروشنده بر سر قیمتی با یکدیگر توافق می کنند. این نوع تخفیفات نیز به همان دلیلی که در مورد تخفیفات تجاری گفته شد، در دفاتر ثبت نمی گردند.

تخفیفات به عیب و نقص کالا

گاهی خریدار پس از دریافت کالای خریداری شده متوجه عیب و نقصی در آن می شود و یا در می یابد که با نمونه سفارش داده شده مطابقت ندارد. در این صورت کالا برگشت داده می شود ، در نتیجه تخفیفی نیز در حساب برگشت از خرید ثبت می گردد. به همین دلیل این حساب را برگشت از خرید و تخفیفات گویند

تخفیفات نقدی خرید و فروش

گاهی اوقات مؤسسات تجاری برای پرداخت زودتر از موعد و پیشگیری از عدم پرداخت به موقع از تخفیفات نقدی استفاده می کنند. این تخفیفات در دفاتر خریدار در بستانکار حسابی به نام تخفیفات نقدی خرید و در دفاتر فروشنده در بدهکار حسابی به نام تخفیفات نقدی فروش به ثبت می رسد. مانده عادی حساب برگشت از خرید بستانکار و مانده عادی حساب برگشت از فروش بدهکار است.

چگونگی محاسبه سود ناویژه و ویژه در مؤسسات تجاری

صورت حساب سود و زیان به دو شکل وجود دارد:

- صورت حساب سود و زیان شرکت خدماتی
- صورت حساب سود و زیان شرکت تجاری

فرم صورتحساب سود و زیان شرکت های بازرگانی

شرکت بازرگانی

صورتحساب سود و زیان

برای سال مالی منتهی به

فروش خالص :

فروش در طی دوره

کسر می شود : برگشت از فروش (**)

تخفیفات نقدی فروش (**)

فروش خالص

بهای تمام شده کالای فروش رفته :

موجودی کالای اول دوره

خرید طی دوره (**)

کسر می شود :

برگشت از خرید (**)

تخفیفات نقدی خرید (**)

خرید خالص

اضافه می شود : هزینه حمل کالا

بهای تمام شده کالای خریداری شده

بهای تمام شده کالای آماده برای فروش

کسر می شود : موجودی کالای پایان دوره

بهای تمام شده کالای فروش رفته

سود ناخالص

کسر می شود :

هزینه های عملیاتی :

(هزینه حقوق ، هزینه فروش ، هزینه بیمه)

جمع هزینه ها

سود خالص عملیاتی

مثال (صورت حساب سود و زیان شرکت تجاری)

شرکت امید طی فروش سالانه خود درآمدی معادل ۹/۰۰۰/۰۰۰ ریال کسب کرده ، تخفیفات نقدی فروش معادل ۲۰/۰۰۰ ریال ، موجودی کالای اول دوره شرکت معادل ۶/۰۰۰/۰۰۰ ریال ، خرید ۶/۰۰۰/۰۰۰ هزینه حمل کالای خریداری شده معادل ۳۰۰/۰۰۰ ریال ، برگشت از خرید معادل ۱۰۰/۰۰۰ ریال ، موجودی کالای پایان دوره معادل ۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال ، هزینه حقوق معادل ۲۰۰/۰۰۰ ریال ، هزینه آب و برق معادل ۱۰۰/۰۰۰ ریال می باشد. مطلوبست : تهیه صورت حساب سود و زیان

شرکت بازرگانی امید

صورت حساب سود و زیان

برای سال مالی منتهی به ۱۲ / ۲۹

فرم محاسبه سود ناویژه دوره مالی

درآمد حاصل از فروش طی دوره مالی

-

قیمت تمام شده کالای فروش رفته طی دوره مالی

=

سود ناویژه دوره مالی

مثال (محاسبه سود ناویژه)

فرض کنید شرکت پیام در طی دوره مالی درآمد حاصل از فروش آن معادل ۲,۵۰۰,۰۰۰ ریال می باشد ، قیمت تمام شده کالای فروش رفته معادل ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال ، هزینه حمل و نقل کالای خریداری شده معادل ۲۰,۰۰۰ ریال می باشد. سود ناویژه دوره مالی به شرح زیر می باشد :

• سود ناویژه دوره مالی = ۲,۵۰۰,۰۰۰ - ۲,۰۰۰,۰۰۰ =

• سود ناویژه دوره مالی = ۵۰۰,۰۰۰

فرض کنید شرکت پیام در طی دوره مالی درآمد حاصل از فروش آن معادل ۲,۵۰۰,۰۰۰ ریال می باشد ، قیمت تمام شده کالای فروش رفته معادل ۲,۰۰۰,۰۰۰ ریال ، هزینه حمل و کالای خریداری شده معادل ۲۰,۰۰۰ ریال ، هزینه فروش معادل ۳۰,۰۰۰ ریال می باشد. سود ویژه دوره مالی به شرح زیر می باشد :

• سود ناویژه دوره مالی = ۲,۵۰۰,۰۰۰ - ۲,۰۰۰,۰۰۰ =

• سود ناویژه دوره مالی = ۵۰۰,۰۰۰

• سود ویژه دوره مالی = ۵۰۰,۰۰۰ - ۳۰,۰۰۰ =

برای به دست آوردن قیمت تمام شده کالای فروش رفته بایستی بعد از ارزشیابی موجودی پایان دوره طبق روشهای ارزشیابی از قیمت تمام شده کالای آماده برای فروش کسر گردد :

• قیمت تمام شده کالای آماده برای فروش ****

• کسر می شود: موجودی کالای پایان دوره (***)

• قیمت تمام شده کالای فروش رفته

ارزیابی موجودی کالا

فصل ششم

مقدمه :

به طور کلی دو روش برای محاسبه موجودی کالا مورد استفاده قرار می گیرد :

- روش محاسبه دائمی موجودی کالا
- روش محاسبه ادواری موجودی کالا

روش محاسبه دائمی موجودی کالا

در این روش حسابی به نام موجودی کالا در دفاتر افتتاح می گردد و کلیه خریدهای کالا در بدهکار این حساب به ثبت می رسند. همچنین در این روش حسابهایی مانند برگشت از خرید و تخفیفات نقدی خرید نیز نگهداری نمی شوند بلکه هزینه های مستقیم خرید در بدهکار حساب موجودی کالا و برگشت از خرید و تخفیفات و تخفیفات نقدی در بستانکار حساب موجودی کالا ثبت می شوند. در هر لحظه تعداد و ارزش موجودی کالا مشخص بوده ، نیازی به ارزیابی نمی باشد. این روش برای مؤسساتی که تعداد کالای مورد معامله آنها کم ولی دارای ارزش زیاد می باشند مناسب است. اما در مؤسساتی که حجم خرید و فروش بسیار زیاد دارند مانند سوپر مارکت قابل استفاده نیست.

روش دائمی موجودی کالا T فرم

حساب موجودی کالا

برگشت از خرید و تخفیفات و تخفیفات

نقدی خرید

خرید، هزینه های مستقیم خرید

روش محاسبه ادواری موجودی کالا

در این روش کلیه خریدهای کالا ، در حسابی به نام خرید ثبت می شود. همچنین حسابهای جداگانه ای برای هزینه های مستقیم خرید ، برگشت از خرید و تخفیفات و تخفیفات نقدی خرید نگهداری می شود. (عکس روش دائمی)

عمده ترین روشهای قیمت گذاری موجودی کالا (روش ادواری)

- روش اولین صادره از اولین وارده (**FIFO (FIRST IN – FIRST OUT**)
- روش اولین صادره از آخرین وارده (**LIFO (LAST IN - FIRST OUT**)
- روش میانگین با اعمال ضریب (میانگین موزون)
- روش شناسایی ویژه

روش اولین صادره از اولین وارده (FIRST IN - FIRST OUT) FIFO

مفهوم این روش این است که کالاهایی که اول وارد انبار شده اول از انبار خارج گردد و در نتیجه کالاهایی که در پایان دوره در انبار باقی می ماند همان کالاهایی هستند که آخر وارد انبار شده و با قیمت جدید نیز خریداری شده است
 موجودی یکی از اقلام انبار مؤسسه ارمغان در پایان دوره ۵۰۰ عدد می باشد اطلاعات دیگر در مورد این کالا به شرح زیر است :
 اگر بخواهیم قیمت ۵۰۰ عدد موجودی پایان دوره را طبق روش فایفو اولین صادره از اولین وارده تعیین کنیم بر اساس این فرضیه قیمت موجودی باقیمانده به شرح زیر محاسبه می شود :

<u>تعداد</u>	<u>نرخ</u>	<u>مبلغ</u>
موجودی اول دوره		
خرید اول		
خرید دوم		
جمع		

قیمت تمام شده موجودی پایان دوره

قیمت تمام شده کالای فروش رفته

ارزش کالای مصرف شده روش اولین صادره از آخرین وارده (LAST IN – FIRST OUT) LIFO

مفهوم این روش این است که کالاهایی که اول وارد انبار شده اول از انبار خارج گردد و در نتیجه کالاهایی که در پایان دوره در انبار باقی می ماند همان کالاهایی هستند که آخر وارد انبار شده و با قیمت جدید نیز خریداری شده است.

مثال (روش LIFO)

موجودی یکی از اقلام انبار مؤسسه ارمغان در پایان دوره ۵۰۰ عدد می باشد اطلاعات دیگر در مورد این کالا به شرح زیر است :

تعداد	نرخ	مبلغ
موجودی اول دوره		
خرید اول		
خرید دوم		
جمع		

اگر بخواهیم قیمت ۵۰۰ عدد موجودی پایان دوره را طبق روش لایفو اولین صادره از آخرین وارده تعیین کنیم بر اساس این فرضیه قیمت موجودی باقیمانده پایان دوره و ارزش کالای مصرف شده به شرح زیر محاسبه می شود :

- قیمت تمام شده کالای پایان دوره
- قیمت تمام شده کالای فروش رفته

روش میانگین موزون

در این روش میانگین قیمت هر واحد ، از تقسیم قیمت تمام شده کالای آماده برای فروش به تعداد کالاهای آماده برای فروش محاسبه می گردد. حاصل این تقسیم بهای میانگین موزون هر واحد کالا را مشخص می نماید که برای محاسبه ارزش موجودی پایان دوره و قیمت تمام شده کالای فروش رفته مورد استفاده قرار می گیرد.

مثال (روش میانگین موزون)

طبق مثال فوق ارزش کالای پایان دوره و مصرف شده طبق روش میانگین موزون عبارت است از :

- نرخ میانگین = مقدار کالای آماده برای فروش / قیمت تمام شده کالای آماده برای فروش
- ارزش کالای پایان دوره $۳۰ * ۵۰۰ = ۱۵۰۰۰$
- ارزش کالای مصرف شده $۲۷۰۰۰ - ۱۵۰۰۰ = ۱۲۰۰۰$

کدام روش ارزیابی موجودی کالا بهتر است؟

اینکه کدام روش بایستی جهت ارزیابی موجودی کالا انتخاب شود تا حدود زیادی بستگی به شرایط آن شرکت دارد

روش شناسایی ارزش ویژه

ارزیابی موجودی کالا به روش شناسایی ارزش ویژه، یک رویکرد فراگیر نیست و فقط در شرکتهای خاصی کاربرد دارد. شرکت ها و تولیدی هایی از این روش استفاده می کنند که تعداد موجودی آنها کم و یا گران بها است. همچنین در انبار آنها هر کالا با کالای دیگر متفاوت می باشد. برای این مورد می توان به اتیقه فروشی اشاره کرد. علاوه بر این، تولیدی هایی که محصولات آنها بصورت سفارشی است این روش را مورد استفاده قرار می دهند. بعنوان مثال می توان به یک کارخانه کشتی سازی اشاره کرد که هر مشتری بنا به نیازهای خود، سفارش ویژه ای دارد و هر کشتی کاملاً متفاوت از دیگری است.

اصلاح حسابها

فصل هفتم

مقدمه:

اصلاح و تعدیل حسابهای دفتر کل در پایان دوره مالی و به منظور اصلاح ، تعدیل و به هنگام کردن (به روز رساندن) مدارک حسابداری انجام میشود

ثبت های اصلاحی معمولا در پایان دوره مالی ثبت میشوند و شامل موارد زیر می باشد :

۱- اصلاح پیش دریافت های درآمد

۲- اصلاح پیش پرداخت های هزینه

۳- ثبت درآمدهای و هزینه های تحقق یافته ثبت نشده تا پایان سال مالی

۴- ثبت هزینه استهلاک دارائی

۱- اصلاح پیش پرداخت های هزینه

از آنجا که ممکن است بخشی از مبالغی که تحت عنوان پیش پرداخت ثبت شده اند تا پایان سال مالی به هزینه تبدیل شوند، در پایان هر دوره مالی باید بابت این قسمت از پیش پرداخت ها که به هزینه تبدیل شده اند اصلاحات لازم در حسابها به عمل آید.

روش ثبت پیش پرداخت زمانیکه به حساب دارایی منظور می شود

پیش پرداخت بیمه

صندوق

روش ثبت پیش پرداخت زمانیکه

به حساب دارایی منظور می شود

روش ثبت پیش پرداخت زمانیکه به حساب هزینه منظور می شود

هزینه بیمه

پیش پرداخت بیمه

روش ثبت پیش پرداخت زمانیکه

به حساب هزینه منظور می شود

مثال

مؤسسه امید در تاریخ ۱/۱/۱۳۹۰ مبلغ ۴۸۰۰۰۰۰۰ ریال بابت بیمه سه سال آینده پرداخت نمود. ثبت روزنامه در زمان پرداخت وجه و اصلاحات پایان سال به شرح زیر است:

۱۳۹۰/۰۱/۰۱ پیش پرداخت بیمه ۴۸۰۰۰۰۰۰

صندوق ۴۸۰۰۰۰۰۰

بابت پیش پرداخت بیمه سه سال

در پایان سال حساب پیش پرداخت بیمه یک حساب مختلط بوده و باید بین هزینه و دارایی تفکیک شود:

۱۳۹۰/۱۲/۲۹ هزینه بیمه ۱۶۰۰۰۰۰۰

پیش پرداخت بیمه ۱۶۰۰۰۰۰۰

بابت اصلاح پیش پرداخت بیمه

هزینه بیمه سالانه $۱۶۰۰۰۰۰۰ / ۳ = ۴۸۰۰۰۰۰۰$

هزینه بیمه	پیش پرداخت بیمه
۱۶۰۰۰۰۰۰	۴۸۰۰۰۰۰۰
	مانده ۳۲۰۰۰۰۰۰

۲- پیش دریافت درآمد

مبالغی که مؤسسه بابت فروش کالا یا ارائه خدمات به مشتریان دریافت می کند ، تا بعداً کالایی را تحویل دهد و یا خدمتی را ارائه نماید.

روش ثبت پیش دریافت زمانیکه به حساب بدهی منظور می شود.

صندوق

پیش دریافت درآمد

روش ثبت پیش دریافت زمانیکه

به حساب بدهی منظور می شود.

روش ثبت پیش دریافت زمانیکه به حساب درآمد منظور می شود.

روش ثبت پیش دریافت زمانیکه

به حساب درآمد منظور می شود.

مثال:

در تاریخ ۱۳۹۰/۱۲/۱ موسسه امید ۱۲۰۰۰۰۰۰ ریال اجاره بابت یک سال آینده ساختمان را دریافت نمود. ثبت دریافت وجه نقد و اصلاح حسابها در دفتر روزنامه به شرح زیر است:

۳- هزینه های ثبت نشده (بدهیهای ثبت نشده)

برای اجرای دقیق اصل مطابقت هزینه ها و درآمدهای دوره بایستی هزینه هایی که طی دوره مالی وقوع یافته ولی هنوز پرداخت نشده اند، شناسایی و در حسابها منعکس گردند. مانند هزینه آب و برق و هزینه دستمزد کارگران. موسسه خزر به دلیل عدم نقدینگی کافی در اسفند ماه حقوق یکی از کارکنان را به میزان ۲۰۰۰/۰۰۰ ریال پرداخت نکرده است ثبت اصلاحی آن به شرح زیر است:

۲۰۰۰۰۰	هزینه حقوق	۱۲/۲۹
۲۰۰۰۰۰	حقوق پرداختنی	
	ثبت هزینه حقوق یک ماهه یک کارمند	

۴- درآمدهای ثبت نشده

به درآمدهایی گفته می شود که طی دوره مالی تحقق یافته اند (خدمت ارایه گردیده و یا کالا تحویل مشتری داده شده است) اما تا پایان دوره مالی به دلیل آنکه هنوز وصول نشده و یا صورتحسابی بابت آنها فرستاده نشده نسبت به ثبت آنها اقدام نگردیده است. لذا لازم است در پایان دوره مالی با یک ثبت اصلاحی چنین درآمدهایی را از طرفی بعنوان یک طلب و از طرف دیگر بعنوان یک درآمد در دفاتر ثبت نماییم. درآمدهای ثبت نشده مانند حق الزحمه ها و خدمات ارایه شده و یا هر گونه درآمدی که تحقق یافته ولی وصول نشده.

مثال :

در مؤسسه خدماتی ارمغان طی سال ۱۳۹۱ مدت ۷۰ ساعت کار توسط یکی از مشتریان از قرار ساعتی ۵۰۰۰ ریال انجام شده است که تا پایان اسفند ماه در حسابها انعکاس نیافته است. ثبت اصلاحی آن به شرح زیر می باشد :

۱۳۹۰/۱۲/۲۹ حق الزحمه دریافتی ۳۵۰۰۰۰۰

درآمد خدماتی ۳۵۰۰۰۰۰

بابت خدمات به مدت هفتاد ساعت

۵- ثبت هزینه استهلاک

مثال:

فرض کنید ماشین آلات یک کارخانه در تاریخ ۱ / ۱ / ۹۰ به بهای ۱۰۰ / ۰۰۰ / ۰۰۰ ریال تحصیل شده و عمر مفید آن پنج سال برآورد شده است. بنابراین سالانه ۲۰ میلیون ریال در اثر استفاده به هزینه تبدیل می شود

$$۱۰۰,۰۰۰,۰۰۰ / ۵ = ۲۰,۰۰۰,۰۰۰$$

۲۰ / ۰۰۰ / ۰۰۰ هزینه استهلاک ۱۳۹۰ / ۱۲ / ۲۹

استهلاک انباشته ۲۰ / ۰۰۰ / ۰۰۰

بابت استهلاک ماشین آلات

استهلاک در صورتیکه ارزش اسقاط دارایی مذکور در پایان عمر مفید ۱۰ / ۰۰۰ / ۰۰۰ ریال باشد:

سالهای عمر مفید / (ارزش اسقاط - بهای تمام شده دارایی) = هزینه استهلاک

$$(۱۰۰ / ۰۰۰ / ۰۰۰ - ۱۰ / ۰۰۰ / ۰۰۰) / ۵ = ۹۸ / ۰۰۰ / ۰۰۰$$

۹۸ / ۰۰۰ / ۰۰۰ هزینه استهلاک ۱۳۹۰ / ۱۲ / ۲۹

استهلاک انباشته ۹۸ / ۰۰۰ / ۰۰۰

بستن حسابها

فصل هشتم

مقدمه :

همان گونه که قبلا بیان گردید برای تهیه ترازنامه ابتدا باید حسابهای موقت بسته شوند. اما حسابهای موقت چه حسابهایی هستند؟ حسابها را از نظر انتقال یا عدم انتقال مانده آنها به دوره مالی بعد، به دو دسته تقسیم میکنند:

۱- حسابهای موقت

۲- حسابهای دائمی

حسابهای موقت:

حسابهایی هستند که مانده آنها به دوره بعد منتقل نمی شود.

حسابهای موقت شامل حسابهای زیر می شود:

الف (حسابهای صورت سود و زیان اعم از درآمدها و هزینه ها

ب) حساب برداشت

حسابهای دائمی:

حسابهایی هستند که مانده آنها به دوره مالی بعد منتقل میشود. حسابهای دائمی شامل حسابهای ترازنامه اعم از (الف) دارائیهها، (ب) بدهیها و (ج) سرمایه میشود .

نکته : طی دوره مالی ممکن است بخشی از یک حساب دائمی و بخش دیگر آن موقت باشد. این گونه حسابها را حسابهای مختلط یا مخلوط می گویند. مثلا حساب پیش پرداخت و پیش دریافت، قبل از اصلاحات از جمله حسابهای مختلط هستند.

با انجام ثبت های اصلاحی قسمت دائمی و قسمت موقتی حسابهای مختلط از هم تفکیک می شود.

در پایان سال مالی برای بستن حساب درآمدها و هزینه ها از یک حساب واسط به نام حساب خلاصه سود و زیان استفاده می کنیم.

کلیه حسابهای موقتی که دارای مانده بستانکار هستند مانند فروش ، درآمد حق العمل ، درآمد اجاره ، درآمد بهره ، برگشت از خرید و تخفیفات و تخفیفات نقدی خرید به بستانکار حساب خلاصه سود و زیان بسته می شوند.

کلیه حسابهای موقتی که دارای مانده بدهکار هستند مانند خرید ، هزینه های مستقیم خرید ، برگشت از فروش و تخفیفات ، تخفیفات نقدی فروش و کلیه حسابهای هزینه به بدهکار حساب خلاصه سود و زیان بسته می شوند.

بستن حساب خلاصه سود و زیان در صورت داشتن مانده بستانکار

***	حساب خلاصه سود و زیان	۱۲/۲۹
***	سرمایه	
	بستن حساب خلاصه سود و زیان	

***	سرمایه	۱۲/۲۹
***	حساب خلاصه سود و زیان	
	بستن حساب خلاصه سود و زیان	

بستن حساب خلاصه سود و زیان در صورت داشتن مانده بدهکار

مثال (بستن حسابهای موقت به حساب خلاصه سود و زیان)

(در صورتی که موجودی کالای اول دوره ۱/۲۵۰/۰۰۰ ریال و پایان دوره ۹۰۰/۰۰۰ ریال باشد) مانده قسمتی از حساب های موسسه تجاری نوید پس از تعدیلات به شرح زیر است:

فروش	۴/۰۰۰/۰۰۰ ریال
خرید	۱/۰۰۰/۰۰۰ ریال
تخفیفات نقدی خرید	۴۰/۰۰۰ ریال
درآمد بهره	۳۰۰/۰۰۰ ریال

بستن حساب خلاصه سود و زیان طبق مثال فوق

۴/۰۰۰/۰۰۰	۱۲/۲۹ فروش
۴۰/۰۰۰	تخفیفات نقدی خرید
۴/۰۴۰/۰۰۰	حساب خلاصه سود و زیان

۲/۳۰۰/۰۰۰	۱۲/۲۹ حساب خلاصه سود و زیان
۲/۰۰۰/۰۰۰	خرید
۳۰۰/۰۰۰	درآمد بهره

حساب خلاصه سود و زیان

۹۰۰/۰۰۰ ثبت موجودی کالای پایان دوره	۱/۲۵۰/۰۰۰ بستن موجودی کالای اول دوره
۴/۰۴۰/۰۰۰ بستن حسابهای موقت	۲/۳۰۰/۰۰۰ بستن حسابهای موقت
۱/۳۹۰/۰۰۰ مانده	

بستن حساب برداشت:

برداشت عبارت است از وجوه نقد، کالا یا اموالی که صاحب مؤسسه از دارایی های مؤسسه به منظور مصارف شخصی بر می دارد. برداشت جزء هزینه محسوب نمی شود بلکه باید به حساب سرمایه بسته شود.

***	سرمایه صاحبان مؤسسه	۱۲/۲۹
***	برداشت	
	بستن حساب برداشت	

فرض کنید در موسسه تجاری مرند مانده حساب برداشت در تاریخ ۱۲/۲۹ مبلغ ۴۰۰/۰۰۰ ریال باشد. آرتیکل مربوط به بستن این حساب به شرح زیر است:

۴۰۰/۰۰۰	سرمايه صاحبان موسسه	۱۲/۲۹
۴۰۰/۰۰۰	برداشت	
	بستن حساب برداشت	

تراز آزمایشی اختتامی

پس از بستن حسابهای موقتی، حسابداران به منظور دست یابی به وسیله ای جهت کنترل صحت ثبت عملیات مربوط به بستن حسابها در دفتر روزنامه عمومی و نقل اقلام ثبت شده به حسابهای دفتر کل، اقدام به تهیه یک تراز آزمایشی از مانده حسابهای باقیمانده که در واقع مانده حسابهای دائمی می باشند می نمایند. این تراز آزمایشی را تراز آزمایشی اختتامی می گویند.

فرآیند بستن حسابهای دائمی

روش اول

***	استهلاک انباشته ساختمان	۱۲/۲۹
***	حسابهای پرداختنی	
***	سرمايه	
***	صندوق	
***	موجودی در بانک	
***	حسابهای دریافتنی	

روش دوم:

***	تراز اختتامی	۱۲/۲۹
***	صندوق	
***	موجودی در بانک	
***	حسابهای دریافتی	
***	استهلاک انباشته ساختمان	۱۲/۲۹
***	حسابهای پرداختی	
***	سرمایه صاحبان موسسه	
***	تراز اختتامی	

حسابی است واسطه که برای افتتاح حسابهای دائمی در آغاز دوره مالی جدید به وجود می آید و بلافاصله بسته می شود.

نمونه ای از روش افتتاح حسابهای دائمی در ابتدای دوره مالی جدید

روش اول:

۱/۱

روش دوم:

***	صندوق	۱/۱
***	موجودی در بانک	
***	حسابهای دریافتی	
***	تراز افتتاحی	
***	تراز افتتاحی	۱/۱
***	استهلاک انباشته ساختمان	
***	حسابهای پرداختی	
***	سرمایه صاحبان موسسه	

**یادگیری کاربردی حسابداری شما را
به اهدافتان می رساند.
هدف ما ارتقای دانش تخصصی شماست.
شرکت نرم افزاری فرداد**

نرم افزار حسابداری فرداد

نشانی: تهران، خیابان سهروردی شمالی، خیابان خرمشهر، خیابان عربعلی، خیابان ششم، پلاک ۶۶

ساختمان آرین سیستم تلفن: ۰۲۱ ۴۳۰۲۷ وبگاه: www.fardadgroup.com